

LOST IN TRANSLATION

IZGUBLJENO S PREVODOM

Raziskovalna naloga pri tujem jeziku

Elza Hrastnik, 9. razred

Jana Maček, 9. razred

Mentorica: Teja Černe

Somentorica: mag. Mihaela Kastelec

Leto 2024

Inštitut montessori, Zasebna osnovna šola montessori

Kazalo

POVZETEK.....	1
1. UVOD.....	1
1.1 Opredelitev problema	1
1.2 Metode raziskovanja.....	1
1.3 Vzorec.....	1
1.4 Raziskovalna vprašanja in hipoteze.....	2
2. TEORETIČNI DEL	3
2.1 Prevajanje	3
2.1.1 Kaj je književno prevajanje?	3
2.1.2 Etični kodeks prevajalcev.....	3
2.1.3 Katere so značilnosti dobrega prevoda?	4
2.1.4 Motivi za pisanje in prevajanje	5
2.2 Lastna imena v angleščini in slovenščini.....	8
2.3 Stavčni členi in stavčna analiza	8
2.3.1 Kaj so stavčni členi?.....	8
2.3.2 Stavčni členi v pedagogiki montessori.....	10
2.3.3 Vrstni red stavčnih členov v enostavnih angleških povedih (Simple sentences)	10
2.3.4 Vrstni red stavčnih členov v slovenskih povedih.....	12
2.4 Šale v slovenskem in angleškem jeziku.....	14
3. Empirični del.....	15
3.1 Lastna imena bitij	15
3.2 Vrstni red v povedih	17
3.3 Šale	24
4. Rezultati	27
4.1 Lastna imena.....	27
4.1.1 Lastna imena bitij, ki se ne spremenijo	27
4.1.2 Lastna imena, ki so prevedena	28
4.2 Vrstni red v preprostih enostavnih povedih	30
4.3 Stavčni členi	32
4.4 Šale	35
5. Razprava	36
5.1 Potrditev hipotez.....	36
5.2 Težave pri raziskovanju.....	37
5.3 Nadaljnje raziskovanje	37
6. ZAKLJUČEK	38

7.	LITERATURA IN VIRI	39
8.	PRILOGE.....	40
8.1	Priloga 1: Interview with Katherine Alice Applegate	40
8.2	Priloga 2: Intervju z dr. Veroniko Rot Gabrovec	41

Kazalo slik

Slika 1:	Katherine Alice Applegate	5
Slika 2:	Naslovnica izvirnika <i>Wishtree</i>	5
Slika 3:	Veronika Rot Gabrovec	6
Slika 4:	Naslovnica knjige <i>Drevo želja</i>	6
Slika 5:	Slovenska zvezda stavčne analize	10
Slika 6:	Angleška zvezda stavčne analize.....	11

Kazalo grafov

Graf 1:	Lastna imena bitij	29
Graf 2:	Vrstni red osebka in povedka	32
Graf 3:	Analiza stavčnih členov tretjega poglavja	35

Kazalo tabel

Tabela 1:	Lastna imena bitij	15
Tabela 2:	Šale v izvorniku in prevodu	24
Tabela 3:	Ohranjena lastna imena bitij	27
Tabela 4:	Prevedena lastna imena bitij	28
Tabela 5:	Tretje poglavje angleškega izvirnika <i>Wishtree</i>	33
Tabela 6:	Tretje poglavje slovenskega prevoda <i>Drevo želja</i>	34

POVZETEK

V raziskovalni nalogi sva se soočili s knjigama, ki sva jih vzporedno prebirali v knjižnem klubu (book clubu); z angleškim izvirnikom *Wishtree* (K. A. Applegate) in njegovim slovenskim prevodom *Drevo želja* (prevedla V. R. Gabrovec). Knjigo sva hkrati brali v obeh jezikih, primerjali slovnične strukture in ugotavljali podobnosti ter razlike med izvirnikom in prevodom. Med izpisovanjem podobnosti in razlik sva se osredotočili na tri glavne postavke, na lastna imena bitij, strukturo povedi oziroma vrstni red v slovenskih in angleških (enostavnih) povedi ter na stavčne člene v obeh jezikih. Podatke in ugotovitve sva kasneje grafično ponazorili. Zanimalo naju je tudi, kako se šale v izvirniku prevedejo v slovenščino, da ohranijo svoj komični naboj. Za globlje razumevanje razlik med izvirnikom in prevodom sva opravili tudi intervjuja z avtorico knjige *Wishtree* ter prevajalko v slovenščino Veroniko Rot Gabrovec. Spoznali sva, da je prevajanje knjige kar zahtevno delo, saj moraš dobro poznati oba jezika ter poznati kulturno ozadje izvirnika in prevoda. Prevajanje ustvarja mostove med kulturno in jezikovno drugačnimi svetovi. Raziskovalna naloga nama je razkrila, da se strukturi angleškega in slovenskega jezika razlikujeta in da so šale v obeh jezikih drugačne, saj so vezane na socialno-kulturno okolje.

Ključne besede: stavčni členi, lastna imena bitij, vrstni red stavčnih členov v povedi, angleški izvirnik, slovenski prevod, primerjava knjig

1. UVOD

Na naši šoli že dve leti obstaja knjižni klub oziroma book club, pri katerem najstniki beremo knjige v angleškem jeziku in hkrati v slovenskem prevodu. Vsak najstnik se sam odloči, ali bo bral knjigo v angleškem izvirniku ali pa v slovenskem prevodu. Septembra letos smo začeli z branjem knjige *Wishtree*, ki jo je napisala ameriška avtorica Katherine A. Applegate. Med branjem sva ugotovili, da so nekatere besede in misli v slovenskem prevodu zapisane drugače, kot so navedene v izvirniku. Začelo naju je zanimati, zakaj prihaja do razlik med prevodom in izvirnikom. Spraševali sva se, ali je možno angleško knjigo prevesti tako, da skoraj nič ne posežemo v original? Pri tem sva naleteli na velik izziv.

1.1 Opredelitev problema

V naši šoli je angleščina močno prisotna in ob branju sva razmišljali, koliko besedišča, ustvarjalnosti, strukture povedi in humorja se zgubi s prevodom.

Odločili sva se, da bova primerjali obe knjigi, torej knjigo ameriške avtorice Katherine Alice Applegate z naslovom *Wishtree* in njen prevod v slovenščino, *Drevo želja*, ki jo je za slovenski jezik prevedla Veronika Rot Gabrovec. Že med prvim branjem sva opazili nekatere razlike med izvirnikom in originalom. Potem sva jih začeli sistematično zapisovati. Našli sva razlike pri prevajanju lastnih imen, šalah in vrstnem redu v slovenskem in angleškem stavku.

1.2 Metode raziskovanja

Pri raziskovalni nalogi sva uporabili naslednje metode:

- * študij literature (*Etični kodeks prevajalcev, 13 skrivnosti dobrega prevoda*),
- * intervju (z avtorico Katherine Applegate in prevajalko Veroniko Rot Gabrovec),
- * analiza in primerjava angleškega izvirnika s slovenskim prevodom,
- * grafična predstavitev podatkov.

1.3 Vzorec

Vzorec analiziranih knjig predstavljata original ter slovenski prevod.

- * Original: Katherine Alice Applegate – *Wishtree*
- * Slovenski prevod: Katherine Alice Applegate, prevedla Veronika Rot Gabrovec – *Drevo želja*

Prav tako sva opravili intervju z:

- * z avtorico K. A. Applegate (17. 2. 2024)
- * in prevajalko V. R. Gabrovec (16. 2. 2024)

1.4 Raziskovalna vprašanja in hipoteze

Zastavili sva si naslednja raziskovalna vprašanja in hipoteze:

1. RAZISKOVALNO VPRAŠANJE: Ali so lastna imena bitij v angleškem izvorniku *Wishtree* enaka kot v slovenskem prevodu *Drevo želja*?

1. HIPOTEZA: Lastna imena bitij v izvorniku *Wishtree* se v slovenskem prevodu *Drevo želja* ne prevajajo.

2. RAZISKOVALNO VPRAŠANJE: Zakaj so v slovenskem prevodu *Drevo želja* nekatera lastna imena bitij ohranjena v izvorni obliki, nekatera pa ne?

2. HIPOTEZA: Lastna imena bitij so v slovenskem prevodu *Drevo želja* ohranjena v izvorni obliki, če so splošno znana in razširjena.

3. RAZISKOVALNO VPRAŠANJE: Ali je vrstni red stavčnih členov v angleškem izvorniku *Wishtree* enak kot v slovenskem prevodu *Drevo želja*?

3. HIPOTEZA: Angleške enostavčne povedi (simple sentences) v knjigi *Wishtree* imajo drugačen vrstni red stavčnih členov kot slovenske enostavčne povedi v istoimenskem prevodu *Drevo želja*.

4. RAZISKOVALNO VPRAŠANJE: Ali so šale v angleškem izvorniku *Wishtree* enako zabavne kot v slovenskem prevodu *Drevo želja*?

4. HIPOTEZA: V slovenskem prevodu *Drevo želja* se pomen šal spremeni, humor pa izgubi.

2. TEORETIČNI DEL

2.1 Prevajanje

V Franu je beseda prevajanje razložena takole:

prevájati -am nedov. (ā)

izražati, podajati pisano ali govorjeno besedilo enega jezika z jezikovnimi sredstvi drugega jezika. (Fran, 2023)

prevajálec -lca [prevajauca tudi prevajalca] m (â)

kdor se (poklicno) ukvarja s prevajanjem. (Fran, 2023)

2.1.1 Kaj je književno prevajanje?

Pri nas delujeta dve prevajalski društvi: Društvo slovenskih književnih prevajalcev (DSKP) in Društvo znanstvenih in tehniških prevajalcev Slovenije (DZTPS). Iz tega sklepamo, da imamo opravka z ločenima področjema prevajanja, na eni strani s »književnim«, torej nanašajočim se na književnost kot leposlovje, na drugi pa s strokovnim, ki se ukvarja s stvarnim jezikom znanosti in tehnike. Toda meja med področjema, zlasti v primerih konkretnih prevodov, pogosto ni tako jasna, je mehka in pretočna.

Pri znanstvenem in tehniškem prevajanju srečamo veliko besedil, ki jih takoj prepoznamo kot »strokovna«: znanstveni članki iz medicine in farmacije, sodni dokumenti, navodila za uporabo gospodinjskih aparatov itn. Takšni prevodi sicer ne zahtevajo umetniškega čuta, ki velja za nujno orodje literarnega prevajalca, a večinoma zahtevajo enako utrjene jezikovne spretnosti kot literarni prevodi. Tako za prevajalce strokovnih kot prevajalce leposlovnih besedil pa obstaja etični kodeks prevajanja. (Marek, 2021)

2.1.2 Etični kodeks prevajalcev

Vsak, ki opravlja poklic prevajalca, jamči, da temeljito obvlada tako jezik, iz katerega prevaja (izvirni jezik), kot jezik, v katerega prevaja (ciljni jezik). Ciljni jezik je bodisi njegov materni jezik ali jezik, katerega je tako vešč kot svojega maternega jezika, podobno kot pisatelj obvlada jezik, v katerem piše.

- * Prevajalec se mora zavedati svojih omejitev in ne sme sprejemati v prevajanje del, ki so zunaj področij, ki jih obvlada.
- * Prevajalec ne sme tendenciozno spreminjati avtorjevih misli ali besed, prav tako ne sme krajšati ali daljšati besedila brez izrecnega dovoljenja avtorja ali imetnika pravic. Pri tem pa zvestega prevoda ne gre zamenjevati z dobessednim prevodom, kajti zvest prevod ne izključuje določene mere adaptacij, ki so potrebne, da zaživita ozračje in globlji pomen književnega dela v maternem jeziku.

- * V primerih, ko ni mogoče prevajati iz izvirnega jezika in si mora prevajalec pomagati s prevodom v kakem drugem jeziku, mora za to pridobiti avtorjevo dovoljenje in navesti ime prevajalca, čigar prevod je uporabil.
- * V primerih, ko mora za svoje delo uporabiti zaupne dokumente, veže prevajalca poklicna molčečnost.
- * Književni prevajalec mora biti seznanjen z zakonom o avtorskih pravicah in njegovem uveljavljanju v praksi ter paziti, da ga upošteva vsaka pogodba o prevodnem delu, ki jo podpiše z naročnikom.
- * Prevajalec je lastnik avtorskih pravic za svoj prevod in ima zato enake pravice kot avtor izvirnega dela. Njegovo ime mora biti jasno in nedvoumno omenjeno ob vsaki javni uporabi prevoda.
- * Prevajalec ima izključno pravico, da odobri objavo, predstavitev, predvajanje, ponovno prevajanje, adaptacijo, spremembe in druge posege v svoj prevod. Skratka, pravica, da se prevod objavi v kakršni koli obliki, je izključno prevajalčeva.
- * Prevajalec se zavezuje, da ne bo pristal na pogoje, pod katerimi bi ogrozil kakovost dela ali hote škodoval stanovskemu kolegu in ugledu prevajalskega poklica.
- * Prevajalcu morajo biti zagotovljeni primerni življenjski pogoji, da bo lahko uspešno in dostojno opravljal svojo družbeno nalogo.
- * Prevajalec s svojim delom prispeva k uspešnosti objavljenega dela in ima zato pravico do odškodnine, ki je sorazmerna s tržnim uspehom dela. (*Etični kodeks prevajanja*, b.d.)

2.1.3 Katere so značilnosti dobrega prevoda?

- * Dober prevod ni videti kot prevod.
- * Dober prevod lahko ustvari samo rojeni govorec ciljnega jezika.
- * Dober prevod odseva enak pomenski odtенок kot izvirnik.

Besede, besedne zveze, celo vrstni red lahko vplivajo na vzdušje, ki ga neko besedilo želi oddajati. Dober prevajalec bo takšno vzdušje ustvaril tudi v ciljnem jeziku. Zlasti je to pomembno pri prevajanju leposlovja.

- * Dober prevod je brez jezikovnih napak.
- * Dober prevod se zlije z okoljem.

Prevajalec dobro pozna kulturo, zgodovino in značaj naroda ter razume njegove potrebe, zato bo znal besedilo prenesti v ciljni jezik tako, da bo delovalo tudi v drugem okolju. Vsak jezik ima namreč svoje posebnosti. Fraza, ki dobro deluje v nekem jeziku, bo v drugem čisto nesmiselna. Npr. ko pri nas »lije kot iz škafa«, v Angliji padajo »psi in mačke«.

- * Dober prevod je dosleden.
- * Dober prevod naredi dober prevajalec.

Ob tem se poraja vprašanje, kakšen je dober prevajalec. Dober prevajalec je izobražen, izkušen, strokoven, natančen in rojeni govorec ciljnega jezika. Dober prevajalec tudi ve, da ne ve vsega, zato se o posebnostih pouči ter nikoli ne neha izpopolnjevati svojega znanja. To pa zahteva čas, zato dober prevajalec svojega dela ne bo opravil čez noč, temveč bo delu posvetil toliko časa, kot je treba, da bo prevod kar najboljši.

- * Dober prevod upošteva, komu je besedilo namenjeno.

Če želi avtor doseči določen učinek, mora upoštevati naslovnika. Ta mora biti znan tudi prevajalcu, da bo najbolje ocenil, v katerem pomenskem gnezdu naj išče ustrezne izraze in tudi, koliko svobode si lahko pri tem dovoli.

- * Dober prevod je sad človekovega znanja in izkušenj.
- * Dober prevod ustreza standardom.
- * Dober prevod prestane preverjanje kakovosti.
- * Dober prevod opravi človek, ne stroj. (*Leemeta*, b.d.)

2.1.4 Motivi za pisanje in prevajanje

Avtorico knjige *Wishtree*, K. A. Applegate, in prevajalko knjige *Drevo želja*, Veroniko Rot Gabrovec, sva povprašali po njunih motivih in motivaciji za pisanje ter prevajanje knjig.

Katherine Alice Applegate

- * Kje dobite navdih za svoje knjige? (Glej Prilogo 1)

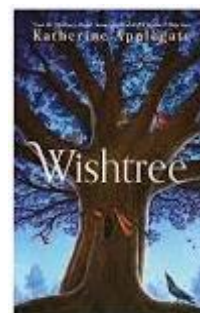
Ideje za moje knjige pridejo z različnih strani. Za nekatere izmed svojih knjig, npr. *Eden in edini Ivan* ali *Odder* sem dobila navdih iz resničnih zgodb. Začetno idejo za triologijo *Endling* sem dobila, ko je moja hčerka na internetu našla besedo »endling« in mi delila definicijo. Ko sem začela pisati knjigo, ki je postala *Drevo želja*, sem veliko časa skozi okno strmela v veliko, lepo drevo na svojem dvorišču. Vedela sem, da želim povedati zgodbo o prijaznosti in sprejemanju drugih in na koncu sem sestavila koščke in se odločila, da bi bil hrast popoln pripovedovalec.

Slika 1: Katherine Alice Applegate

- * Ali obstajajo kakšni posebni razlogi, zakaj pišete predvsem o živalih, naravi in njihovih odnosih z drugimi živalmi in ljudmi?

Vedno sem imela rada živali, in to se je začelo s skakači, ki sem jih vzgajala kot mlado dekle! In odkar sem v četrtem razredu napisala svojo prvo zgodbo, je bilo večina mojih likov živali. Za to krivim *Charlotte's Web* – to je prva knjiga, ki me je navdušila za branje, ko sem bila otrok. Ko sem odraščala, sem spoznavala tudi sebe kot pisateljico, in ugotovila sem, da me pogosto navdihujejo stvari, ki me razjezijo ali žalostijo. Tako se zdi, da

Slika 2: Naslovnica izvirnika *Wishtree*

teme, kot so podnebne spremembe in zloraba živali, ki me vsekakor jezijo in žalostijo, najdejo pot v moje delo.

- * Kako ste začeli svojo pisateljsko kariero? Kaj je bil razlog, kdo vas je motiviral, navdihoval?

Praden sem objavljala knjige pod svojim imenom, sem v devetdesetih letih anonimno pisala za številne knjige in serije. Napisala sem knjige *Sweet Valley Twins*, *Little Mermaid in Aladdin in Mickey Mouse* ... Na neki način je bil to dober način za prodor v industrijo, saj sem se naučila rokov in odgovornosti. Vendar sem to naredila tudi zato, ker me je bilo preveč strah, da bi poskušala pisati svoje zgodbe. Sčasoma sem se opogumila, poskusila in od takrat se nisem več ozrla nazaj.

Veronika Rot Gabrovec

- * Zanima naju, kakšna je svoboda prevajalca? Koliko si lahko "dovoli" spremeniti stavek? (Glej Prilogo 2)

Prevajalec prevaja jezik v skladu s tistimi pravili, ki vladajo v jeziku, v katerega prevaja. Upoštevati mora vsa slovnična pravila, se pravi skladnjo in tako naprej. Kar posledično s seboj prinese določene spremembe v stavku.

- * Kaj je treba upoštevati pri prevodu knjige? Katera so pravila, ki jih je treba upoštevati?

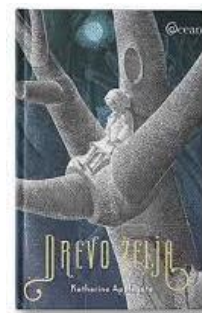
Mislím, da vama bo na to najbolje odgovoril *Etični kodeks*, ki ga ima na svojih straneh Društvo slovenskih književnih prevajalcev. Ta kodeks velja za prevajalce. Besedilo mora biti zvesto izvirniku. Samo to zvesto kot rečeno, ne pomeni besedo za besedo, ali pa da bi besede dobesedno prevajali, zaradi tega, ker potem v slovenščini ne bi zvenelo naravno. Prevajalec knjige ne more napisati po svoje, ampak lahko najde kakšne določene rešitve. Prevajalec mora najti rešitve tudi sam. Iščemo kreativne rešitve tam, kjer je potrebno, ali iščemo ustreznice, ki so v nekem kulturnem okolju (npr. tikanje in vikanje. V angleščini boste imeli v angleščini pri vikanju *you* v slovenščini pa *vi*).

- * Na spletni strani piše, da delate na oddelku za anglistiko in amerikanistiko. Kaj vas je privedlo do tega, da ste se odločili za prevajanje?

Sem anglistka. Besedila, ki sem jih do zdaj prevedla, so mi bila ponujena. Ta knjiga je bila strašno pri srcu tedanji urednici, založnici založbe Ocean, ki je takrat, ko je iskala prevajalca, razmišljala, komu bi dala prevesti to knjigo. Tisti, ki mu je to ponudila, ni imela časa in potem se je mimogrede spomnila name in sem rekla: "Zakaj pa ne?" Vzela sem knjigo in se lotila prevajanja. Pred tem sem že prevedla knjižice o troljih. Nisem še članica društva slovenskih književnih prevajalcev, mogoče še bom. Moja primarna služba je na Filozofski fakulteti.

Slika 3: Veronika Rot Gabrovec

Slika 4: Naslovnica knjige Drevo želja

Prevajanje knjig mi je bil izziv. Knjiga mi je bila ponujena in jaz sem sprejela, ker je knjiga dobro napisana in ima zelo sporočilo in tudi kot učiteljica angleščine, ki imam zelo rada angleški jezik in svoj jezik.

- * Kateri študij moraš opraviti, da lahko postaneš prevajalec?

Takrat ko sem študirala angleščino, je bil tukaj celo oddelek za germanistiko, lahko se je študiralo angleščino in nemščino in to sem takrat študirala jaz. Šele kasneje, ko sem jaz končala, je nastal poseben oddelek, ki se imenuje uradno jezikovno posredovanje, kjer študirajo prevajalci. Praviloma so to ljudje, ki se kasneje odločijo za prevajanje. Prevaja pa včasih lahko tudi kdo, ki ni študiral jezika, ali ker dobro zna ali ker dobro poznajo oba jezika – ciljnega in jezik izvornika, ker se ne prevajajo samo besede, temveč celoten kontekst.

- * Kolikokrat je treba prebrati knjigo, da jo prevedete?

Knjigo sem najprej prebrala. Potem pa sem jo sproti prevajala in si označevala določene strani, kjer so bile stvari, h katerim sem se morala vračati in potem sem še enkrat brala in tudi poiskala kakšne stvari, jih preverila na spletu. Pri drevesih, ki jih v našem okolju ne poznamo, sem zraven dodala latinsko ime.

- * Do kakšne mere lahko dodajaš stvari pri prevajanju?

Včasih človek mora nekaj dodati, da je bralcu knjige jasno. V tem primeru sem zraven drevesa dodala še kratko razlago in latinsko ime.

- * Koliko časa vam vzame za prevod ene knjige?

Na žalost se ne spomnim več. Nikoli ne grem prevajat samo za eno uro, ker se želim poglobiti v knjigo, v slog pisanja, v jezik, v pripovedovalca. Sem pa svoj prevod brala spet z izvornikom pri roki, tudi pregled lektoričnih popravkov in predlogov je potekal ob vpogledih v izvornik.

2.2 Lastna imena v angleščini in slovenščini

Angleški izvirnik vsebuje veliko lastnih imen. Omejili sva se na imena bitij, ki zajemajo imena ljudi, živali, rastlin, domišljajska imena, imena prebivalcev kraja, pokrajin in držav.

V angleščini se samostalniki delijo na lastna (proper nouns) ter snovna imena (common nouns). Lastna imena tako zajemajo imena določenih oseb, krajev ter stvari, zapišemo pa jih z veliko začetnico.

2.3 Stavčni členi in stavčna analiza

2.3.1 Kaj so stavčni členi?

Stavčna analiza sodi k skladnji. Besede povezujemo/skladamo v višje enote – besedne zveze, povedi in besedila.

POVED je zaokrožena množica pomensko in oblikovno povezanih besed, ki nekaj pomenijo. Je najmanjša enota besedila. Besedilo sestoji iz povedi. Povedi so lahko enostavne ali večstavne. Število stavkov v povedi ugotovimo tako, da preštejemo osebne glagolske oblike oz. povedke – stavek namreč praviloma sestoji iz besed, zbranih okrog ene osebne glagolske oblike.

STAVEK so besede zbrane okrog osebne glagolske oblike. Stavek sestoji iz delov, ki jih imenujemo stavčni členi. Stavčni členi so tisti deli stavka, ki nosijo podatke o tem, kaj se dogaja, kdo/kaj dela ipd. Glavni stavčni člen je povedek. Drugi stavčni členi so osebek, predmet in prislovno določilo. Stavčne člene prepoznamo s pomočjo vprašalnic – najprej se vprašamo po povedku, nato pa po preostalih stavčnih členih.

POVEDEK je tisti stavčni člen, ki izraža dogajanje, zato se po njem vprašujemo, kaj se dogaja/kaj se godi. Pomensko je povezan z osebkom, predmetom in prislovnim določilom. Oblikovno (slovnično) pa je povezan z osebkom in predmetom – osebkju je oblikovno podrejen, predmetu pa nadrejen. Povedke ločimo na gole in zložene. Gole povedke sestavlja samo osebna glagolska oblika. Zloženi povedek sestoji iz dveh delov: iz osebne glagolske oblike in iz polnopomenske besede (*je študentka, mora prebrati*).

OSEBEK je stavčni člen, ki pomensko dopolnjuje povedek, in sicer nosi podatek o tem, kdo/kaj je tisti, ki se mu prisoja določeno dejanje, stanje, potek, lastnost ipd. vprašalnica zanje je kdo/kaj + povedek. Včasih je osebek izpuščen – pri takšnih stavkih ga prepoznamo iz osebne glagolske oblike v povedku. Oblika osebka ni odvisna od nobenega stavčnega člena, pač pa je osebek oblikovno nadrejen povedku, saj mu določa osebo, število in spol. Osebek je lahko gol ali zložen. Goli osebek je iz ene same polnopomenske besede, zložen pa iz dveh ali več. Polnopomenske besede v zloženem povedku so lahko ne/enakovredne, zato je osebek lahko priredno ali podredno zložen.

Prilastek

Priredno zložen osebek sestoji iz enakovrednih polnopomenskih besed, podredno zložen pa iz neenakovrednih polnopomenskih besed. V podredno zloženem osebku so besede v neenakovrednem razmerju – jedro je nadrejeno podrejenemu prilastku.

PREDMET je stavčni člen, ki dopolnjuje povedek s podatkom, na koga/kaj dejanje prehaja, koga/kaj prizadeva oz. koga/česa ne prizadeva, komu/čemu je namenjeno ipd. Za predmet imamo več vprašalnic, in sicer za vseh šest sklonov.

Prilastek

Predmet je lahko gol ali zložen, zložen je priredno ali podredno. Podredno zloženi predmet sestoji iz samostalniškega jedra, ob katerem je določilo, imenovano prilastek. Prilastek je pridevniški, (levi, ujemalni) ali samostalniški (desni, neujemalni).

Predmetov je v stavku lahko več.

Primer: pridevniški prilastek

- * *Deklica je oblečena v roza obleko.*
- * *Prijazna deklica je oblečena v roza obleko.*
- * *Race živahno racajo s svojimi mladički v mrzlo vodo.*
- * *Listi so se nežno premikali v blagem vetru.*

Primer: samostalniški prilastek

- * *Srečala sem našo sosedo, gospo Kovač.*
- * *Peter, vrtnar dela na vrtu.*

PREDLOŽNI PREDMET označuje »komu, čemu, za koga, za kaj« se izvaja dejanje povedka. V stavku je lahko samo, če je v njem tudi neposredni predmet.

PRISLOVNO DOLOČILO je tisti del stavka, ki dopolnjuje povedek s podatki o okoliščinah (kraju, času, načinu, vzroku) dejanja, stanja, poteka ...., izraženega v povedku. Ločimo prislovno določilo časa, kraj, načina in vzroka.

Prislovnih določil je lahko v stavku več.

Vprašalnice zanje so:

- * Prislovno določilo kraja: kje/kam/kod (vse)/od- do kod + povedek
- * Prislovno določilo časa: kdaj/koliko časa/kako pogosto ipd. + povedek
- * Prislovno določilo vzroka: zakaj/čemu/pod katerim pogojem/kljub čemu + povedek
- * Prislovno določilo načina: kako + povedek
- * in ostale.

Prislovno določilo je lahko golo ali zloženo; tako kot osebek in predmet je lahko zloženo priredno ali podredno. Če je zloženo podredno, sestoji iz jedra in določila. (Kastelec, 2013)

2.3.2 Stavčni členi v pedagogiki montessori

Analiza je proces, ki je vključen tako v gradnji kot tudi v razčlenjevanju. Proces gradnje je daljši od procesa razčlenjevanja, prinaša več zadovoljstva, ko posameznik spozna, na kakšen način se posamezni elementi sestavljajo skupaj v novo celoto. (Montessori, 2007)

Stavčna analiza je del jezika, ki otroku pomaga razumeti in spoštovati izgradnjo jezika ter pokaže razmerja besed med seboj, ki stojijo v logičnem zaporedju, vsaka beseda ima v povedi svojo funkcijo. Stavčno analizo odrasli predstavi otroku, ki že pozna obe temeljni besedni vrsti, torej glagol in samostalnik (prva triada). Tako lahko začne s povedkom in osebkom, kasneje pa dodaja še (direktni) predmet. Z dodajanjem prislovnih določil, samostalniških in pridevniških prilastkov se osnovno poved podaljša, s čimer bralcu ponudi vse več informacij. S kompleksnejšimi povedmi otrok spozna tudi podredno in priredno zložene povedi.

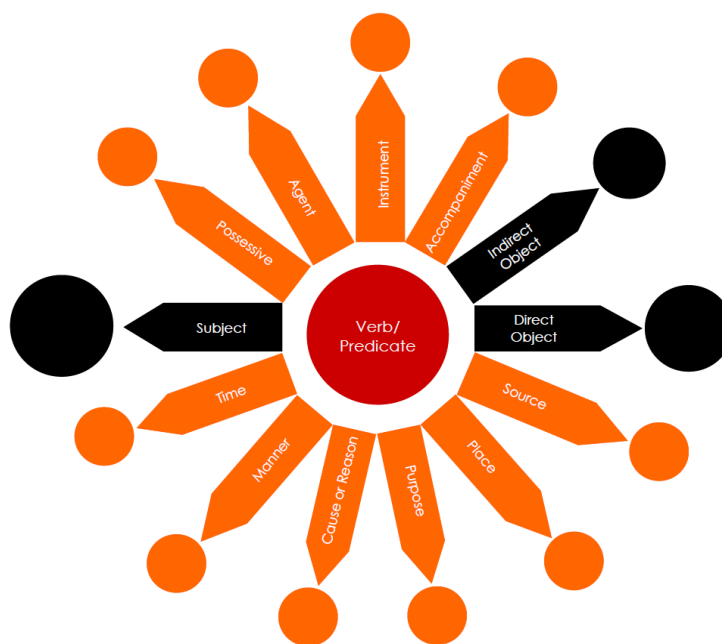
Slika 5: Slovenska zvezda stavčne analize

2.3.3 Vrstni red stavčnih členov v enostavnih angleških povedih (Simple sentences)

Vrstni red stavčnih členov je v jezikih, ki nimajo veliko slovničnih končnic, ključnega pomena za zagotavljanje jasne komunikacije. Besede so organizirane na podlagi standardnih vzorcev, ki določajo odnose med njimi in njihovo vlogo v stavku. Čeprav je osnovno komuniciranje mogoče, je uporaba vrstnega reda pri angleščini ključna, da se izognemo dvoumnostim in napakam v pomenu. (*Word order and sentence structure in English*, b.d.)

Osebek v trdilnih povedih stoji pred povedkom in predstavlja običajen vrstni red. (Blaganje in Konte, 2005)

Vzorec 1	Osebek + povedek Dogs bark.
Vzorec 2	Osebek + povedek + prislovno določilo The meeting was last night
Vzorec 3	Osebek + povedek + osebkovo določilo I am ready.
Vzorec 4	Osebek + povedek + predmet Doctors cure patients.
Vzorec 5	Osebek + povedek + predložni predmet + predmet Bob bought Jane some flowers.
Vzorec 6	Osebek + povedek + predmet + predmetno določilo They boiled the eggs soft. People consider him a genius.
Vzorec 7	Osebek + povedek + predmet + prislovno določilo I put the book there.

Slika 6: Angleška zvezda stavčne analize

Sestavni deli zvezde, ki jo v uporabljamo pristopu montessori, so sledeče.

Osebek (Subject)	Who is it that? What is it that?
Povedek (Predicate)	What is happening?
Predložni predmet (indirect object)	To whom? To what? For Whom? For what?
Predmet (direct object)	Whom? What?
Prilastek (attributive)	Which? What kind of?
Adverbials (prislovna določila)	Kraja: Where? Časa: When? Načina: How? Dodatki načina: By means of whom? By means of what? By whom. By what? Namena: What for? Vzroka: Why? Sopotnika (agent)/vira (source): With whom? With what? From Whom? From what?

(Sentence analysis: Subject, Predicate, Direct object, and Indirect object, b.d.)

2.3.4 Vrstni red stavčnih členov v slovenskih povedih

V vsakdanjem govoru razvrščamo besede v stavke, ne da bi posebej pazili na besedni red. V pisnem knjižnem jeziku pa ni tako preprosto. Kaj bomo poudarili, je v veliki meri odvisno od našega besednega reda. To lahko ponazorimo z naslednjimi primeri.

Marija je Marka sanjala dan es.	Marija je Marka dan es sanjala.	Dan es je Marija sanjala Marka.
--	--	--

Členitev po aktualnosti ali položaj besed v stavku

V slovenščini sicer ne obstaja točno določeno zaporedje stavčnih členov v stavku, kot to velja v nekaterih jezikih, velja pa tako imenovana členitev po aktualnosti – najprej v stavku nastopajo stavčni členi, ki nosijo že znano informacijo, na koncu stavka pa tisti, ki povedo prejemniku neki nov podatek.

Pri členitvi po aktualnosti moramo ločiti izhodišče (temo – to, o čemer kaj povemo), ki pride na vrsto najprej ter jedro (remo – navaja nov podatek), ki sledi.

Polde je v kleti.	Izhodišče = Polde	Jedro = je v kleti
V kleti je Polde.	Izhodišče = V kleti je	Jedro = Polde

Povedi v zapisanem jeziku najpogosteje tvorimo tako, da besedo ali besedno zvezo, ki jo želimo poudariti, postavimo na izpostavljeno mesto v stavku. Najpogosteje na prvo ali zadnje mesto. Manj pomemben del sporočila naj bi povedali najprej.

Včeraj je deževalo. → poudarek je na deževalo	Deževalo je včeraj. → poudarek je na včeraj
Če bo zmanjkalo vina, ga še naročite. → poudarek je na vinu	Če bo vina zmanjkalo, ga še naročite. → poudarek je na zmanjkalo

V takih primerih lahko že majhna sprememba v besednem redu povzroči tudi spremembo pomena.

Členitev glede na stavčne člene

Stavčnočlenski besedni red je navadno povezan z besedilom in členitvijo po aktualnosti. Osnovni besedni red v stavku je načeloma takšen:

Osebek – povedek – dopolnila jedra	Oče je kupil figus.
Težava se pojavi, če je npr. predmetov več.	Oče je hčerki kupil figus.

V takih primerih pa je vrstni red znova odvisen od členitve po aktualnosti oz. od tega, kar želimo poudariti.

2.4 Šale v slovenskem in angleškem jeziku

Posamezniki, skupine in tudi narodi imajo različen smisel za humor, ki se napaja iz skupnih, istih univerzalnih tem. Številne študije so pokazale, da humor odraža naše skrbi in temelji na dejavniku presenečenja, ta dva vidika pa se opirata na sistem domnev, ki so skupne večini pripadnikov nekega naroda. Ljudje se istovetimo tako, da se primerjamo z drugimi. To je bistvena značilnost "šal, ki združujejo", šala, ki ločuje med tem, kar smo in tem, kar nismo. (Romih,7)

Humor je družbeno specifičen, zato ga je potrebno preučevati skozi filtre družbe, v kateri se razvije. S humorjem kot pomembnim družbenim dejavnikom se srečujemo praktično vsak dan. Njegova primarna funkcija je zabava oziroma užitek. Nacionalna identiteta posameznika je tudi njegova kulturna identiteta. Humor je družbeni in kulturni fenomen, saj se ljudje veliko več smejimo v družbi, kot takrat, ko smo sami. (Prav tam, 13)

Angleške šale lahko na primer Angleža nasmejijo do solz, v prevodu pa od naslovnika ne bodo izvabile niti blagega nasmeha, če ne bo razumel konteksta. Tudi ko jezik že precej dobro obvladamo, so šale tiste, ki nam lahko pri razumevanju še vedno pomenijo izziv.

Avtorica romana *Wishtree*, Katherine Alice Applegate, je v svojem mladinskem romanu uporabila kar nekaj šal. Z njimi je želela težke teme nestrpnosti, rasizma in ksenofobije uravnotežiti z nekaj trenutki vedrosti in sproščenosti. Prevajalcem širom sveta zaupa in ve, da bodo odlično opravili svoje delo, zato ob pisanju knjige *Wishtree* ni razmišljala o tem, kako bodo šale prevedene v druge jezike. (Glej Prilogo 1)

3. Empirični del

3.1 Lastna imena bitij

Empirični del najine raziskovalne naloge je nastal z vzporednim branjem angleškega izvirnika in slovenskega prevoda. V šoli sva istočasno brali obe knjigi, ena je brala angleški izvornik *Wishtree*, druga pa slovenski prevod *Drevo želja*. Ko sva naleteli na angleško lastna imena bitja, sva v slovenskem prevodu poiskali njegovo ustreznico. Vsa lastna imena bitij, ki sva jih našli, sva izpisali v spodnjo Tabelo 1.

Tabela 1: Lastna imena bitij

ANGLEŠKA IMENA	SLOVENSKA IMENA
WindChime (ime vrane)	Zvonček
Sugar (ime sladkornega javora)	Sladki
Juniper (ime drevesa)	Brin
Boojum (ime drevesa)	Idrija
Karma (ime palme)	Karma
Red (ime drevesa)	Rdeči
Bongo (ime vrane)	Bongo
Gizmo (ime vrane)	Gizmo
Joe Crows (ime vrane)	Janez Vrančičev
Poptop (ime vrane)	Sntntn
Jujube (dobeseden prevod: čičimak, rastlina) (ime vrane)	Žižula
Deadrat (ime vrane)	MrtvaPodgana
DeathSpiral (ime vrane)	SmrtnaSpirala
Aubergine (ime vrane) (poimenovane po barvi)	Melancan
BeetleBlack (ime vrane)	ČrnaSaja
EighteenWheeler (ime vrane)	Kombajn
GrouchyCabDriver (ime vrane)	TečniTaksist

Fly (ime žabe)	Muha
Samar (ime punce)	Samar
Stephen (ime fanta)	Stephen
Sandy (ime policistke)	Sandy
Max (ime policista)	Max
Francesca (ime ženske)	Francesca
Lewis (ime mačka)	Lewis
Clark (ime mačka)	Clark
FreshBakedBread (ime dihurja)	SvežaŽemljica
RosePetal (ime dihurja)	RožniCvet
Harold (ime sove)	Harold
Squinch (ime vevice)	Veko
Agnes (ime sove)	Neža
HairySpiders	Kosmatinka
Maeve (ime punce)	Meave
HotButteredPopcorn (ime dihurja)	MasleniPopkorn
Amadora (ime dojenčice)	Amadora
Dave (ime moškega)	Dave
You,You,You (ime rakunov)	Ti, Ti,Ti
BigYou (ime dihurja)	VelikaTi

V tabeli sva v prvem stolpcu izpisali vsa lastna imena bitij, ki sva jih našli v izvorniku knjige. V drugem stolpcu sva izpisali ustrezen slovenski prevod. Avtorica je izumila veliko novih lastnih imen bitij, ki so rahlo nenavadna. Ob tem sva avtorico knjige povprašali, kako se je lotila poimenovanja vseh teh bitij, ki nastopajo v knjigi.

Avtorica, Katherine A. Applegate nama je povedala, da je do imen živali prišla zlahka, saj so se ji preprosto zdela smiselna. Sove se ji zdijo razumne živali, zato bi morali imeti tudi opusmi razumna imena. Zlahka se prestrašijo, zato lahko poimenovanje teh strahov pomaga pri

njihovem premagovanju. Ubogim dihurjem pa je želela dati prijetnejše ime, saj če bi bila ona znana po tem, da smrdi, bi se morda želela poimenovati SvežaŽemljica. (Glej Prilogo 1)

Želeli sva dobiti odgovor, zakaj so nekatera imena prevedena, spet druga pa ostajajo enaka kot v izvorniku. Ker gre za prav določeno leposlovno knjigo, odgovora nisva našli v literaturi, sva pa o odločitvi vprašali prevajalko knjige. Po besedah Veronike Rot Gabrovec je načeloma tako, da se v knjigah, namenjenih in prevedenih za zelo mlade bralce, stvari pogosto slovenijo. Še zlasti, če so kakšna bolj komplicirana imena, ali pa res zelo tuja, težje berljiva. Če je kakšna knjižica za otroke, ki so komaj začeli brati, potem jo s težjimi, tujimi besedami ne otežujemo. Uredniki se po navadi že odločijo in se pogovorijo s prevajalcem. V knjigi *Drevo želja* je Rdeči vrsta hrasta. Ta hrast je tudi pri nas botanično poznan, poleg tega je tako pomembna oseba kot pripovedovalec, da se je prevajalka odločila, da je on Rdeči. Samar ni prevedena, zato ker je tujka, ki je prišla v tisto okolje od drugod, torej tudi ni povsem tipično ameriško ime. Posledično tudi v slovenskem prevodu ostaja enako. Bongo je ime, ki je zelo internacionalno vranje ime. Poleg tega prevajalka ni vedela, kako bi lahko vranje ime smiselno prevedla. Imena Stephen ni prevedla, ker je običajno ime za okolje, v katerem se knjiga odvija. Ker se zgodba tudi v prevedeni obliki odvija v Ameriki, je tudi Stephen lahko ostal Stephen, če pa bi zgodbo preselili v Ljubljano, torej v drugo kulturno okolje, pa bi prevajalka ime najverjetneje prevedla. (Glej Prilogo 2)

3.2 Vrstni red v povedih

Da bi določile razlike in podobnosti glede vrstnega reda stavčnih členov, sva izpisali tretje poglavje v izvorniku in pod vsako poved v izvorniku dopisali slovenski prevod. Enostavnim povedim (simple sentences) sva določili stavčne člene. V izvorniku tretje poglavje najdemo na straneh 17–20, v prevodu pa na straneh 13–15.

1. My friends call me Red, and you can too. **COMPOUND SENTENCE**
Prijatelji me kličejo Rdeči in **tudi** ti mi lahko tako rečeš. **VEČSTAVČNA POVED**
2. But for a long time people in the neighborhood have called me the “wishtree”. **SIMPLE SENTENCE**
Ljudje iz sošeske pa mi že dolgo pravijo drevo želja. **ENOSTAVČNA POVED**

But for a long time	people	in the neighborhood	have called	me	the “wishtree”.
Time (when?)	subject (who is it that?)	place (where?)	predicate	direct object (whom?)	direct object (what?)

Ljudje	iz soseske	mi	pravijo	že dolgo	drevo želja.
Osebek	p. d. k.	predmet v dajalniku	povedek	p. d. č.	predmet v tož.

3. There's a reason for this, and it goes way back to when I wasn't much more than a tiny seed with higher aspirations. **COMPLEX SENTENCE**

Razlog za to leži daleč v preteklosti, ko sem bil zgolj drobceno seme velikih načrtov.
VEČSTAVČNA POVED

4. Long story. **SIMPLE SENTENCE**

Dolga zgodba je to. **ENOSTAVČNA POVED**

Long	story
attributive (what kind of?)	subject (what is it that?)

Dolga	zgodba	je to
levi prilastek	osebek	povedek, povedkovo določilo

5. Every year on the first May, people come from all over town to adorn me with scraps of paper, tags, bits of fabric, snippets of yarn, and the occasional gym sock. **COMPOUND SENTENCE**

Vsako leto prvega maja pridejo k meni prebivalci iz vseh koncev našega mesta in me okrasijo s papirčki, listki, kosci blaga in konci niti, včasih tudi s kakšno nogavico.
VEČSTAVČNA POVED

6. Each offering represents a dream, a desire, a longing. **SIMPLE SENTENCE**

Vsako izmed darilc predstavlja sanje, hrepenenje, koprnenje. **ENOSTAVČNA POVED**

Each	offering	represents	a dream	a desire	a longing
attributive (which?)	subject (what is it that?)	predicate	direct object (what?)	direct object (what?)	direct object (what?)

Vsako	izmed darilc	predstavlja	sanje	hrepenenje	kopnenje
levi prilastek	predmet v rod.	povedek	predmet v tož.	predmet v tož.	predmet v tož.

7. Whether draped, tossed, or tied with a bow: They're all hopes for something better. **COMPOUND SENTENCE**

Vseeno je, ali me s svojim darom ovijejo, ga vržejo name, ali pritrdijo s pentljo: vsi predstavljajo upanje po nečem boljšem. **VEČSTAVČNA POVED**

8. Wishtrees have a long and honorable history, going back centuries. **COMPOUND SENTENCE**

Drevesa želja imamo dolgo in častljivo zgodovino, ki sega stoletja daleč v preteklost. **VEČSTAVČNA POVED**

9. There are many in Ireland, where there are usually hawthorns or the occasional ash tree. **COMPLEX SENTENCE**

Veliko jih je na Irskem, tam je to običajno glog, sem pa tja kak jesen. **VEČSTAVČNA POVED**

10. But you can find Wishtrees all over the world. **SIMPLE SENTENCE**

Sicer pa drevesa želja lahko najdeš po vsem svetu. **ENOSTAVČNA POVED**

But	you	can find	Wishtrees	all over the world
	subject (who?)	predicate	direct object (what?)	place (where)?

Sicer pa	drevesa želja	lahko	najdeš	po vsem svetu
p. d. n.	osebik	p. d. n	povedek	p. d. k.

11. For the most part, people are kind when they visit me. **COMPLEX SENTENCE**

Moji obiskovalci so večinoma prijazni. **ENOSTAVČNA POVED**

Moji	obiskovalci	so	večinoma	prijazni
levi prilastek	osebek	povedek	p. d. n.	povedkovo določilo

12. They seem to understand that a tight knot might keep me from growing the way I need to grow. **COMPLEX SENTENCE**

Videti je, da razumejo, da mi pretesni vozli preprečujejo, da bi rasel, kot je treba. **VEČSTAVČNA POVED**

13. They are gentle with my new leaves, careful with my exposed roots. **COMPOUND SENTENCE**

Nežni so z mojim mladim listjem, previdni z izpostavljenimi koreninami. **VEČSTAVČNA POVED**

14. After people write their hope on a rag or a piece of paper, they tie it onto one of my branches. **COMPOUND SENTENCE**

Ko ljudje zapišejo svoje želje na krpice blaga ali na kos papirja, jih ovijejo na kako izmed mojih vej. **VEČSTAVČNA POVED**

15. Usually they whisper the wish aloud. **SIMPLE SENTENCE**

Svojo željo običajno glasno zašepečejo. **ENOSTAVČNA POVED**

Usually	they	whisper	the wish	aloud
(how often?)	subject (who?)	predicate	direct object (what?)	manner (how?)

Svojo	željo	običajno	glasno	zašepečejo
levi prilastek	predmet v tož.	p. d. n.	p. d. n.	povedek

16. It's traditional to wish on the first of May, but people stop by throughout the year. **COMPOUND SENTENCE**

Tradicionalno se želje izraža prvega maja, a se ljudje ob meni ustavljajo vse leto. **VEČSTAVČNA POVED**

17. My, oh my, the things I have heard. **SIMPLE SENTENCE**

Jož, kaj vse sem že slišal. **ENOSTAVČNA POVED**

My, oh my	the things	I	have heard
	direct object (what?)	subject (who?)	predicate

Jož	kaj vse	sem slišal
	predmet	povedek

18. I wish for a flying skateboard. **SIMPLE SENTENCE**

Želim si letečo rolko. **ENOSTAVČNA POVED**

I	wish	for	flying	skateboard
subject (who?)	predicate		attributive	direct object (what?)

Želim (si)	letečo	rolko
povedek	levi prilastek	predmet v tož.

19. I wish for a world without war. **SIMPLE SENTENCE**

Želim si svet brez vojn. **ENOSTAVČNA POVED**

I	Wish	for a world without war
subject (who?)	predicate	direct object (what?)

Želim (si)	svet	brez vojn
povedek	predmet v tož.	predmet v rodilniku

20. I wish for a week without clouds. **SIMPLE SENTENCE**

Želim si teden brez vsakega oblaka. **ENOSTAVČNA POVED**

I	wish	for a week without clouds
subject (who?)	predicate	direct object (what?)

Želim (si)	teden	brez vsakršnega oblaka
povedek	predmet v tož.	desni prilastek

21. I wish for the world's biggest candy bar. **SIMPLE SENTENCE**

Želim si največjo čokolado na svetu. **ENOSTAVČNA POVED**

I	wish	for the world's biggest candy bar
subject (who?)	predicate	direct object

Želim (si)	največjo	čokolado	na svetu
povedek	levi prilastek	predmet	p. d. k.

22. I wish for an A on my geography test. **SIMPLE SENTENCE**

Želim si, da bi kontrolko pri geografiji pisal pet. **VEČSTAVČNA POVED**

I	wish	for an A on my geography test
subject	predicate	direct object (what?)

23. I wish Ms. Gantorini weren't so grumpy in the morning. **COMPOUND SENTENCE**

Želim si, da gospod Gantorini zjutraj ne bi bil tako godrnjav. **VEČSTAVČNA POVED**

24. I wish my gerbil could talk. **COMPOUND SENTENCE**

Želim si, da bi moj skakač znal govoriti. **VEČSTAVČNA POVED**

25. I wish my dad could get better. **COMPOUND SENTENCE**

Želim si, da bi oči ozdravel. **VEČSTAVČNA POVED**

26. I wish I weren't hungry sometimes. **COMPOUND SENTENCE**

Želim si, da bi bila kdaj pa kdaj sita. **VEČSTAVČNA POVED**

27. I wish I weren't so lonely. **COMPOUND SENTENCE**
 Želim si, da ne bi bil tako osamljen. **VEČSTAVČNA POVED**

28. I wish I knew what to wish for. **COMPOUND SENTENCE**
 Želim si, da bi vedela, kaj si želim. **VEČSTAVČNA POVED**

29. So many wishes. **SIMPLE SENTENCE**
 Toliko želja! **ENOSTAVČNA POVED**

So many wishes
object

Toliko	želja
p. d. n. (količina)	predmet v rod.

30. Grand and goofy, selfish and sweet. **SIMPLE SENTENCE**
 Velikih in trčenih, sebičnih in ljubkih. **ENOSTAVČNA POVED**

Grand	goofy	selfish	sweet
attributive	attributive	attributive	attributive

Velikih	trčenih	sebičnih	ljubkih
prilastek	prilastek	prilastek	prilastek prilastek

31. It's an honor, all the hopes bestowed upon my tired old limbs. **COMPOUND SENTENCE**

V čast mi je, da so vsi ti upi odloženi na moje trudne stare veje. **VEČSTAVČNA POVED**

32. Although by the end of May Day, I look like someone dumped a huge basket of trash on top of me. **COMPLEX SENTENCE**

Pa čeprav je ob koncu prvega majskega dne videti, kot bi name kdo zvrnil orjaško kanto za smeti. **VEČSTAVČNA POVED**

3.3 Šale

Med prebiranjem angleškega izvirnika *Wishtree* sva ob trenutkih, ko se nama je narisal nasmeh na obraz, prepoznali šalo ter označili številko strani, kjer sva jo našli. To isto šalo sva nato poiskali v slovenskem prevodu *Drevo želja*. Šalo sva izpisali v obeh jezikih, potem sva primerjali komičen učinek šale v izvirniku in šale v slovenskem prevodu.

Tabela 2: Šale v izvirniku in prevodu

Izvirnik	Prevod
<p>I was in the midst of a conversation with Bongo, who had just pointed out to me that I was a year older. Two hundred and sixteen rings old, to be precise. “Another sproutday,” I said. “I still feel like a sapling.” “You don’t look a day over a hundred and fifty,” Bongo replied. “Best-looking tree on the block. “</p> <p>“I’m really” – I paused for comic effect-”getting up there.”</p> <p>Bongo, who was perched on my lowest branch, sighed. A crow sigh is unmistakable, like a groan from a tiny, cranky old man. “Tree humor,” I explained, just in case Bongo had missed it, although of course she hadn’t. Bongo misses nothing. “Because, you know, I’m so tall.” (Str. 46)</p>	<p>Bil sem sredi pogovora z Bongo, ki je pravkar poudarila, da sem leto dni starejši. Dvesto šestnajst letnic star, če smo natančni. “Pa je tu spet brstni dan,” sem rekel. “Še vedno se počutim kot drevce.” “Niti za dan starejši kot sto petdeset let nisi videti,” je odvrnila Bongo.</p> <p>“Najčednejše drevo na ulici.”</p> <p>“Ampak jaz res ...” Pomolčal sem, da bi šala imela učinek. “... počasi lezem proti nebesom.”</p> <p>Bongo, ki je sedela na moji najnižji veji, je zavzdihnila. Vranji vzdih je nezgrešljiv, kot bi zaječal droben jezljiv starček. “Drevesna šala,” sem razložil, seveda ni. Bongo nikoli nič ne uide. “Saj veš, ker sem tako visok.” (Str. 40)</p>
V prvi šali se humor izgubi, ampak šala je še vedno razumljiva.	
<p>He dug into my trunk with the object in his hand. ... Bark is my skin, my protection from the world. ... A little screwdriver with the yellow handle. ... “I leave you alone for a few minutes, and look what happens! What on earth?”</p> <p>“It seems someone mistook me for a pumpkin,” I said. When she didn’t smile, I added, “Because, you know, I was carved.”</p> <p>“For the millionth time, Red, explaining doesn’t make things any funnier.” (Str. 55–56)</p>	<p>Predmet, ki ga je imel v roki, je zaril v moje deblo. ... Lubje je moja koža, moja zaščita pred svetom. ... “Za nekaj minut te pustim samega in poglej, kaj se zgodi! Za božjo voljo!”</p> <p>“Zdi se mi, da me je nekdo zamenjal za bučo,” sem rekel. Ko se ni nasmehnila, sem dodal: “Saj veš, ker so me delček izdolbli.”</p> <p>“Že milijonkrat sem ti rekla, Rdeči, da tvoje razlage prav nobene šale ne naredijo zabavnejše.” (Str. 45)</p>

V drugi šali se humor delno izgubi a je šala še razumljiva. Kljub temu da se tu poveže z ameriško tradicijo – moč čarovnic / Halloween, se humor delno ohrani.

Barn owls give themselves sensible, no-fuss names. “I’ll talk to everyone,” Bongo said. “Calm them down. Tell them not to worry.” “I’m sure things will be fine,” I said. “I’ve seen a lot in my years. The things I’ve fretted about that have never come to pass! I could write a book.” **“In fact, I could be a book.” I paused again. “Because, you know... paper is made of trees.”** Bongo gave a screechy crow-laugh. She didn’t even scold me for my lame joke. That’s when I started to worry. (Str. 76)

Pegaste sove ne zganjajo cirkusa in si nadenejo razumna imena. “Z vsemi bom govorila,” je rekla Bongo. “Jih pomirila. Rekla jim bom, naj jih ne skrbi.” “Prepričan sem, da se bo vse dobro končalo,” sem dejal. “Toliko tega sem videl v svojem življenju. Zadeve, zaradi katerih sem bil zaskrbljen, pa do njih nikoli ni prišlo. O tem bi lahko napisal knjigo.” Pomolčal sem.

“Pravzaprav bi lahko bil knjiga.” Spet sem pomolčal. “Ker, saj veš ..., papir je narejen iz lesa.”

Bongo se je po vranje vreščeče zasmejala. Za bedno šalo me sploh ni pograjala. Takrat me je začelo skrbeti. (Str. 61)

Humor se izgubi, šala je sicer v slovenskem prevodu razumljiva.

Bongo settled onto Home Plate. The world was quiet and calm. “Want to hear a tree joke?” I asked. “Is it funny?” “Probably not,” I admitted. “Then probably no.” **“What’s a tree’s least favorite month?”** “I dunno. What month?” **“Sep-timber.” I paused.** “Because, you see —” “Red,” Bongo interrupted. “As always, no need to explain.” (Str. 190–191)

Sedla je na Domačo bazo. Svet je bil tih in umirjen. “Bi rada slišala drevesno šalo?” sem jo vprašal. “Je smešna?” “Verjetno ni,” sem priznal. “Potem verjetno ne.” **“Kateri mesec je drevesom najmanj pri srcu?”** “Ne vem. Kateri mesec?” **“Listopad. November.” Pomolčal sem.** “Zato, ker ...” “Rdeči,” me je prekinila Bongo. “Kot vedno, razlaga ni potrebna.” (Str. 152)

V četrti šali se humor delno izgubi. Ob branju izvornika, šale v angleškem jeziku ne razumeva.

Vprašanje o šalah, ki se dotikajo knjige *Drevo želja*, sva zastavili tudi prevajalki Veroniki Rot Gabrovec. Če povzameva njene besede, pravi, da se je ob šalah, ki jih je prebrala v izvorniku, zahajljala, ter jih kar nekaj časa nosila s seboj ter se poigravala z njenimi ustreznici. Nekatere šale ji je uspelo prevesti, saj so se tudi nama zdele zabavne, drugih pa nisva razumeli, saj direkten prevod ne deluje v primeru besednih iger in homofonov, kot na primer, v angleščini je bil *Sep-timber* v slovenščini pa je prevajalka dala *listopad* in november, da so ljudje lažje razumeli. (Glej Prilogo 2)

V primeru, da se šale ne da prevesti, se je v preteklosti že zgodilo, da je bila v prevodu izpuščena. Prevajalka ob tem opozarja, da tu že stopamo na območje priredbe. Šalo o listopadu drevo samo pove, ko se z nami pogovarja. Na osnovi tega, kar drevo reče, si bralec/bralka ustvari mnenje o tem drevesu, o tem, kakšnega značaja je, ali je to drevo, ki je prijazno, ki je duhovito ... Če bi se prevajalka odločila za priredbo in izjavo črtala iz prevoda, bi okrnila karakterizacijo drevesa. Njeno mnenje je, da se mora vsak prevajalec truditi in iskati rešitve pri šalah in duhovitosti. Seveda je izvornost rešitve odvisna od vsakega prevajalca. (Prim. Priloga 2)

Po besedah Veronike Rot Gabrovec ima vsak jezik svojo strukturo, ki prinaša tudi tipične fraze, ki se uporabljajo v posamezni situaciji. Ko je med prevajanjem naletela na angleško frazo, je poiskala njeno ustreznico v slovenskem jeziku in s tem ohranila pomen, saj ne prevajamo besede za besedo. Fraza kot je *Drove me nuts* v dobesednem pomenu predstavlja nekaj, kar je povezano z oreški, z vidika pomena pa je prevod *pehati v norost* bolj smiseln.

Do sprememb v prevodu pride, ker so besedne zveze drugače prevedene. Primer: *leave, spokajte*. Z besedo *leave* se je prevajalka ukvarjala kar nekaj časa in na koncu je bil predlog njene urednice, da uporabi besedo *spokajte*. Razlog za dolgotrajno razmišljanje o tej besedi je ravno ta subtilna nota besedne igre, ki ga z dobesednim prevodom *pojdite* ne bi zajela. V angleščini, je *leaf, leave*, ki pa lahko predstavlja tudi množinsko obliko lista, česar pa v slovenščini ni bilo mogoče prevesti na način ohranjanja besedne igre. Veronika je takrat zelo iskala nekaj drevesnega a ni prišla do neke boljše rešitve kot tiste, ki jo lahko zasledimo v prevodu knjige *Drevo želja*. V angleščini ta besedna igra dobro zveni, v slovenščini pa ne. Prevajalec praviloma poskuša najti čim bolj podobno rešitev, a se vedno žal ne da. V angleščini imamo besede, ki se napišejo drugače, imajo popolnoma drug pomen, pa lahko zvenijo zelo podobno (*homophones*, besede, ki so enakoglasnice), ki v slovenščini ne delujejo tako. Tukaj ima prevajalec lahko kar težko nalogo. (Prim. prav tam)

4. Rezultati

4.1 Lastna imena

4.1.1 Lastna imena bitij, ki se ne spremenijo

Ko sva pregledali vsa imena v tabeli, sva ugotovili, da so ostala nekatera lastna imena bitij v izvirniku ostala enaka tudi v prevodu. V spodnji Tabeli 3 so navedena vsa imena, ki so enaka v izvirniku in v slovenskem prevodu..

Tabela 3: Ohranjena lastna imena bitij

Angleško	Slovensko
Karma	Karma
Bongo	Bongo
Gizmo	Gizmo
Samar	Samar
Stephen	Stephen
Sandy	Sandy
Max	Max
Francesca	Francesca
Lewis	Lewis
Clark	Clark
Harold	Harold
Maeve	Maeve
Amadora	Amadora
Dave	Dave

Na podlagi analize opazava, da je 14 lastnih imen ostalo nespremenjenih. Vseh lastnih imen bitij v literarnem delu je 37, kar pomeni, da je 37,8 % lastnih imen bitij v slovenskem prevodu enakih kot v angleškem izvirniku.

Prevajalka je v intervjuju navedla svoje razloge, zakaj je nekatera imena pustila nespremenjena. Načeloma je tako, da če so knjige prevedene za mlade bralce, se stvari slovenijo. Še zlasti, če so kakšna kompleksnejša imena ali pa res zelo tuja, težje berljiva. Samar ni prevedena, zaradi tega ker je Samar že v ameriškem svetu tujka, ki je v ameriško okolje prišla od drugod. Bongo je mednarodno vranje ime. Stephen je ostal v izvorniku zato, ker je to običajno ime za kulturno okolje, v katerem je bila knjiga napisana. Zgodba se odvija v Ameriki, zato je ime Stephen ohranjeno, če bi zgodbo preselili v Ljubljano, bi ime najverjetneje prevedli.

4.1.2 Lastna imena, ki so prevedena

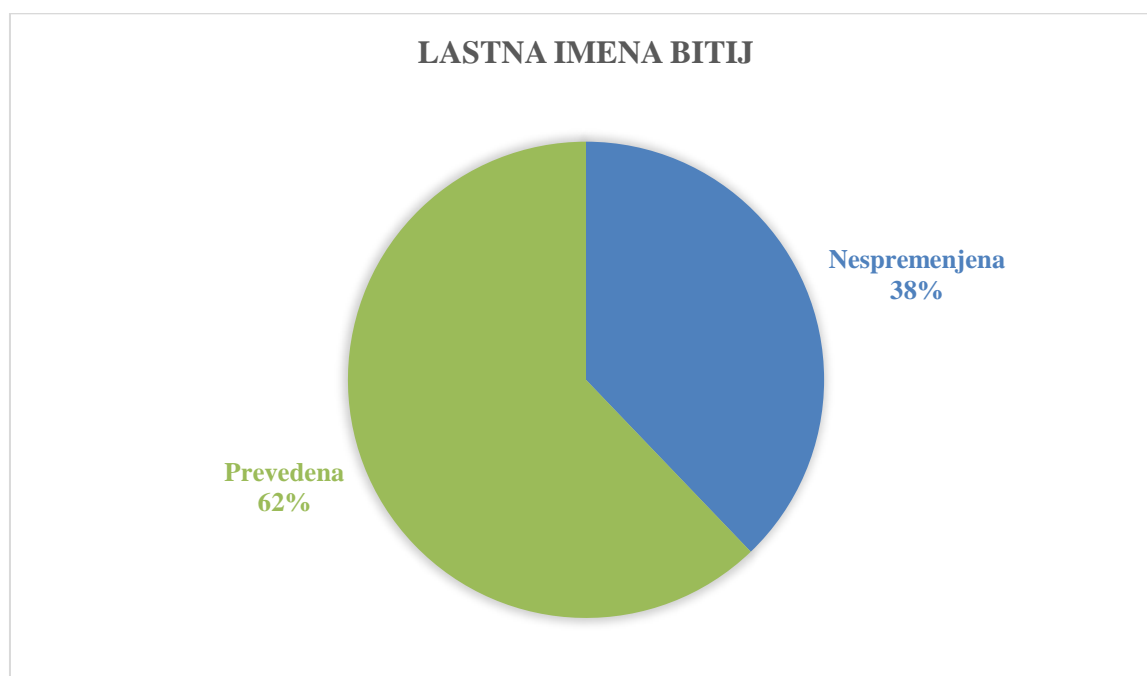
Iz skupne tabele lastnih imen bitij sva v Tabeli 4 zbrale vsa lastna imena bitij, ki so prevedena v slovenščino. V veliki večini so to imena živali in rastlin. Prevedena pa so tudi lastna imena bitij, ki so postala že tipično slovenska. (Agnes je prevedeno v Neža.)

Tabela 4: Prevedena lastna imena bitij

Angleško	Slovensko
Agnes	Neža
HairySpiders	Kosmatinka
HotButteredPopcorn	MasleniPopkorn
You,You,You	Ti,Ti,Ti
Red	Rdeči
Joe Crows	Janez Vrančičev
Poptop	Sntntn
Jujube	Žižula
Deadrat	MrtvaPodgana
DeathSpiral	SmrtnaSpirala
Aubergine	Melancan
BeetleBlack	ČrnaSaja
EighteenWheeler	Kombajn
GrouchyCabDriver	TečniTaksist
Fly	Muha

FreshBakedBread	SvežaŽemljica
RosePetal	RožniCvet
Squinch	Veko
BigYou	VelikaTi
WindChime	Zvonček
Sugar	Sladki
Juniper	Brin
Boojum	<i>Idria columnaris</i> Idrija

Na podlagi analize opažava, da je 23 lastnih imen bitij prevedenih iz angleščine v slovenščino. Gre v večini za lastna imena živali, ki jih je avtorica izvirno in smiselno poimenovala že v izvorniku. Živali in rastline je poimenovala glede na njihove tipične značilnosti ali pomanjkljivosti. Večino imen si je izmislila in s tem pokazala svojo ustvarjalnost. Vseh lastnih imen bitij v literarnem delu je 37. Kar dve tretjini lastnih imen bitij (62,2 %) je prevedenih v materni jezik. To je prikazano v Grafu 1.

Graf 1: Lastna imena bitij

Prišli sva do ugotovitve, da se v knjigi *Drevo želja* prevedejo imena, ki imajo neki smisel: da se poimenujejo po npr. lepih vonjav, po prvih poletih, po tem, česar se bojijo ... itd. Zakaj je temu tako? Prevajalka omenja, da se slovenijo besede, ki so težje berljive, razumljive ali izhajajo iz drugega kulturnega okolja. V tej knjigi je bilo pa tako, da gre pri imenu Rdeči za

vrsto hrasta. Ta hrast je tudi pri nas botanično poznan, poleg tega je tako pomembna oseba kot pripovedovalec, zato se je odločila, da je on Rdeči.

Opazili sva tudi, da nekatera občna imena postanejo lastna – na primer MasleniPopkorn, SvežaŽemljica, RožniCvet. Zanimiv je tudi način zapisa imena. V slovenščini t. i. dvodelnih lastnih imen nikoli ne pišemo skupaj, avtorica pa je že v originalu združila pridevnik in samostalnik ter ju spremenila v izvirno lastno ime. Prevajalka je tak način zapisa sprejela. Takšna imena se nama zdijo zelo izvirna.

4.2 Vrstni red v preprostih enostavnih povedih

Ponovno sva izpisali enajst analiziranih enostavnih povedi (simple sentences). Ob tem sva povedke označili z rdečo barvo, osebkem s črno, predmete z rjavo, prislovna določila pa z oranžno barvo.

1. But **for a long time** people in the neighborhood **have called me** “the wishtree”.

Ljudje **iz soseke** pa **mi že dolgo pravijo** drevo želja.

Ugotovitev: Obe enostavni povedi (simple sentences) sta popolni, torej imata osebek, povedek in predmet.

2. **Long story.**

Dolga zgodba je to.

Ugotovitev: Angleška poved (simple sentence) je nepopolna, saj ima le osebek, slovenska poved pa je popolna, saj ima osebek in povedek.

3. **Each offering represents a dream, a desire, a longing.**

Vsako **izmed darilc** **predstavlja** sanje, hrepenenje, koprnenje.

Ugotovitev: Tako slovenska kot angleška poved sta popolni.

4. But you **can find** wishtrees **all over the world.**

Sicer pa drevesa želja **lahko najdeš** po vsem svetu.

Ugotovitev: Tako slovenska kot angleška poved sta popolni.

5. **Usually** they **whisper the wish aloud.**

Moji obiskovalci so **večinoma** prijazni.

Ugotovitev: Tako slovenska kot angleška poved sta popolni.

6. **I wish for a world without war.**

Želim si svet brez vojn.

Ugotovitev: Angleška poved je popolna, slovenska pa enodelna, saj je osebek skrit v povedku in ni eksplicitno izražen.

7. **I wish for a week without clouds.**

Želim si teden brez vsakega oblaka.

Ugotovitev: Angleška poved je popolna, slovenska pa enodelna, saj je osebek skrit v povedku in ni eksplicitno izražen.

8. **I wish for the world's biggest candy bar.**

Želim si največjo čokolado na svetu.

Ugotovitev: Angleška poved je popolna, slovenska pa enodelna, saj je osebek skrit v povedku in ni eksplicitno izražen.

9. **I wish for an A on my geography test.**

Želim si, da bi kontrolko pri geografiji pisal pet.

Ugotovitev: Angleška poved je popolna, slovenska pa enodelna, saj je osebek skrit v povedku in ni eksplicitno izražen.

10. So many wishes.

Toliko želja!

Ugotovitev: Angleška in slovenska poved sta obe nepopolni.

11. Grand and goofy, selfish and sweet.

Velikih in trčenih, sebičnih in ljubkih.

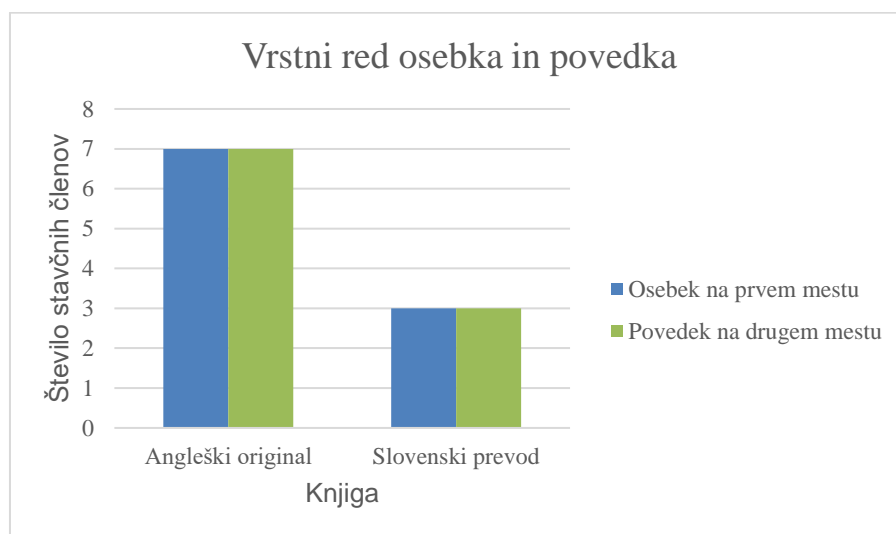
Ugotovitev: Angleška in slovenska poved sta obe nepopolni.

Iz izpisanih enostavnih povedi v angleščini in slovenščini ugotavljava, da se sedem angleških enostavnih povedi od enajstih začne z osebkom, kar znaša 63,6 %. Pri slovenskih enostavnih povedih so tri enostavne povedi, ki se začnejo z osebkom, medtem ko se v štirih povedih stavek začne s povedkom (27,3 %), v katerih lahko prepoznamo osebke. Osebek je izpuščen – pri takih stavkih ga prepoznamo iz osebnostne oblike v povedku.

V sedmih angleških enostavnih povedih je povedek na drugem mestu v stavku (63,6 %). V slovenščini so povedki na drugem mestu v treh enostavnih povedih (27,3 %).

Nekaterih besednih vrst ne moremo prevesti v stavčne člene (*but; joj; my, oh my*), zato smo jih pustile neoznačene. Prav tako se zaradi zahtevnosti nisva lotili prilastkov.

V Grafu 2 sva primerjali vrstni red stavčnih členov (osebka in povedka) v enostavnih povedih (simple sentences) v angleškem izvorniku ter v slovenskem prevodu. Zanimalo naju je, če obstaja razlika v vrstnem redu v obeh jezikih.

Graf 2: Vrstni red osebka in povedka

Sedem preprostih angleških povedi se začne z običajnim vrstnim redom, ki je tipičen za angleški jezik. V slovenščini pa vrstni red stavčnih členov ni tako pomemben, saj je pomembna členitev po aktualnosti. Vsekakor pa je vrstni red stavčnih členov v angleščini in slovenščini različen.

Ugotovili sva tudi, da je angleška enostavna poved v slovenščino prevedena kot večstavčna, hkrati pa je tudi ena slovenska enostavna poved v izvorniku večstavčna.

Opažava, da se izvornik in prevod ne ujemata v vrstnem redu stavčnih členov, saj ima prevajalka svobodo, da prilagaja besedilo slovenskemu bralcu. Ugotavljava, da se v angleških stavkih bolj pojavlja določen vrstni red kot v slovenskih enostavnih povedih. Tako lahko potrdimo, da obstajajo razlike v vrstnem redu stavčnih členov.

4.3 Stavčni členi

Da bi ugotovili zastopanost stavčnih členov v besedilu izvornika in v besedilu prevoda, sva izbrali tretje poglavje in v 31 povedih označili vse osnovne stavčne člene. Osebke sva označili s črno barvo, povedke (»srce stavka«) sva označili z rdečo barvo, predmete z rjavo barvo (saj so stvarni), prislovna določila pa z oranžno barvo, ker določajo različne okoliščine dogajanja. Prilastkov nisva označevali, ker se nama je to zdelo prezahtevno. Pri analizi stavčnih členov se nisva držali pravila enostavnih in zloženih povedi, ampak sva skušali zajeti vse vršilce dejanja (osebke), vse povedke in predmete ter prislovna določila. Zanimalo naju je, če je število stavčnih členov v obeh besedilih identično.

Tabela 5: Tretje poglavje angleškega izvirnika *Wishtree*

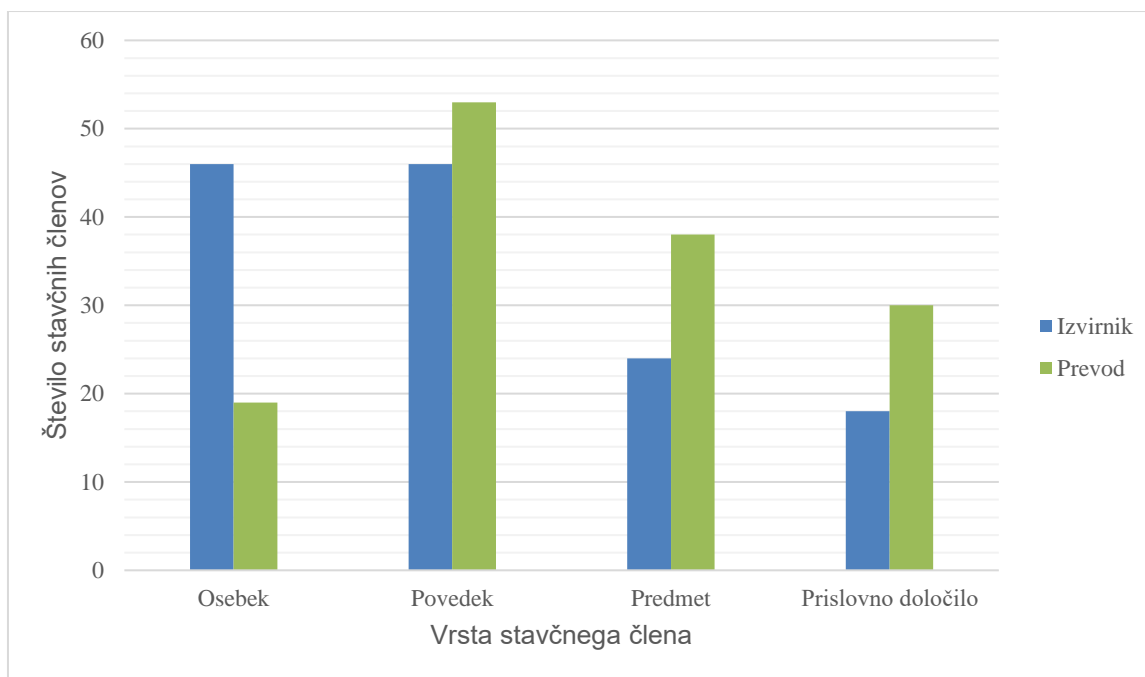
Angleški izvirnik, *Wishtree*, 3. Poglavje

1. My friends **call me Red**, and you **can**, too.
2. But **for a long time** people in the neighborhood **have called** me “the wishtree”.
3. **There’s a reason for this**, and it **goes way back** when I **wasn’t** much more than a tiny seed with higher aspirations.
4. Long story.
5. **Every year on the first of May** , people **come from all over town to adorn me** with scraps of paper, tags, bits of fabric, snippets of yarn, and the occasional gym sock.
6. Each offering **represents** a dream, a desire, a longing.
7. Whether draped, tossed, or tied with a bow: **They’re all hopes for something better**.
8. **Wishtrees have** a long and honourable history, going **enturback cies**.
9. **There are** many **in Ireland**, where they **are** usually hawthorns or the occasional ash tree.
10. But you **can find** wishtrees **all over the world**.
11. For the most part, **people are kind** when they **visit me**.
12. **They seem to understand** that a **tight knot might keep me** away from growing the way **I need to grow**.
13. **They are** gentle with my new leaves, **careful** with my exposed roots.
14. After **people write** their hope **on a rag or piece of paper**, they **tie** it **one onto of my branches**.
15. **Usually they whisper** the wish **aloud** .
16. **It’s traditional to wish on the first of May**, but **people stop by throughout the year**.
17. My, oh my, **the things I have heard**: **I wish** for a flying skateboard.
18. **I wish** for a world without war.
19. **I wish** for a week without clouds.
20. **I wish** for the world’s biggest candy bar.
21. **I wish** for an A on my geography test.
22. **I wish** Ms. Gentorini **weren’t** so grumpy in the morning.
23. **I wish my gerbil could talk**.
24. **I wish my dad could get better**
25. **I wish I weren’t** hungry **sometimes**.
26. **I wish I weren’t** so lonely .
27. **I wish I knew** what **to wish** for.
28. So many wishes.
29. Grand and goofy, selfish and sweet.
30. **It’s an honor**, **all the hopes bestowed upon my tired old limbs**.
31. Although **by the end of May Day**, **I look like someone dumped a huge basket of trash on top of me**.

Tabela 6: Tretje poglavje slovenskega prevoda Drevo želja

Slovenski prevod, <i>Drevo želja</i> , 3. Poglavje	
1.	Prijatelji me kličejo Rdeči in tudi ti mi lahko tako rečeš .
2.	Ljudje iz soseske pa mi že dolgo pravijo drevo želja.
3.	Razlog za to leži daleč v preteklosti , ko sem bil zgolj drobcene seme velikih načrtov.
4.	Dolga zgodba je to.
5.	Vsako leto prvega maja pridejo k meni prebivalci iz vseh koncev našega mesta in me okrasijo s papirčki, listki, kosci blaga in konci niti, včasih tudi s kakšno nogavico.
6.	Vsako izmed darilc predstavlja sanje, hrepenenje, koprnenje.
7.	Vseeno je , ali me s svojim darom ovijejo , ga vržejo name ali pritrđijo s pentljo: vsi predstavlajo upanje po nečem boljšem.
8.	Drevesa želja imamo dolgo in častitljivo zgodovino, ki sega stoletja daleč v preteklost .
9.	Veliko jih je na Irskem, tam je to običajno glog, sem pa tja kak jesen.
10.	Sicer pa drevesa želja lahko najdeš po vsem svetu .
11.	Moji obiskovalci so večinoma prijazni.
12.	Videti je , da razumejo , da mi pretesni vozli prepričujejo , da bi rasel , kot je treba.
13.	Nežni so z mojim mladim listjem, previdni z izpostavljenimi koreninami.
14.	Ko ljudje zapišejo svoje želje na krpice blaga ali na kos papirja , jih ovijejo na kako izmed mojih vej .
15.	Svojo željo običajno glasno zašepečejo .
16.	Tradicionalno se želje izraža prvega maja , a se ljudje ob meni ustavljajo vse leto .
17.	Joj, kaj vse sem slišal: Želim si letečo rolko.
18.	Želim si svet brez vojn.
19.	Želim si teden brez vsakega oblačka.
20.	Želim si največjo čokolado na svetu.
21.	Želim si, da bi kontrolko pri geografiji pisal pet.
22.	Želim si, da gospod Gantorini zjutraj ne bi bil tako godrnjav.
23.	Želim si, da bi moj skakač znal govoriti.
24.	Želim si, da bi oči ozdravel .
25.	Želim si, da bi bila kdaj pa kdaj sita.
26.	Želim si, da ne bi bil tako osamljen.
27.	Želim si, da bi vedela, kaj naj si želim .
28.	Toliko želja!
29.	Velikih in trčenih, sebičnih in ljubkih.
30.	V čast mi je , da so vsi upi odloženi na moje trudne stare veje .
31.	Pa čeprav je ob koncu prvega majskega dne videti, kot bi name kdo zvrnil orjaško kanto za smeti.

V Grafu 3 sva primerjali število osebkov, povedkov, predmetov in prislovnih določil iz tretjega poglavja, da bi ugotovili morebitne podobnosti in razlike.

Graf 3: Analiza stavčnih členov tretjega poglavja

Ugotovili sva, da je v angleškem izvorniku več osebkov (46), kar 27 več kot v slovenščini.

V slovenščini ima tretje poglavje 53 povedkov, angleški izvornik pa 46, toliko kot osebkov.

Tudi predmetov in prislovnih določil je več v slovenskih stavkih. Slovenske analizirane povedi imajo 38 predmetov, medtem ko imajo angleške povedi 24 predmetov. Tudi prislovna določila se razlikujejo, saj imajo slovenske povedi 30 prislovnih določil, angleške pa le 18.

Ugotavljava, da so stavčni členi med seboj različno zastopani, saj obstajajo slovnične razlike med obema jezikoma (angleški jezik nima sklonov in ravno to je eden izmed razlogov za strukturiran vrstni red, ki določa razumljivost povedi). Jezika sta v postavljanju stavčnih členov različna, največje razlike lahko opazimo pri številu osebkov, saj so v slovenščini skriti v povedku.

4.4 Šale

Po primerjavi slovenskih in angleških šal ugotavljava, da se s prevodom angleške šale v slovenski jezik, pomen šale izgubi, saj se nama od štirih izpisanih šal samo ena zdi delno smešna. Domnevava, da je to zaradi okolja, v katerem so šale nastale in zaradi kulturnih razlik. Hkrati ima angleški jezik veliko besednih iger (*sep-timber*; *leaf-leave*), ki s homonimi ustvarijo komičen učinek in privabijo nasmešek, v slovenskem prevodu pa se pomen šale posledično izgubi.

5. Razprava

Ugotavljava, da sva od štirih hipotez potrdili kar tri hipoteze, le prva hipoteza je delno potrjena. Zanimivo se nama zdi, da prevajalka ni dosledno prevedla vseh lastnih imen bitij, kot bi pričakovali, ampak se je glede na pogostost pojavljanja imen odločila, katere bo prevedla in katere bo pustila v izvorni obliki. Ugotavljava, da mora biti prevajalec zelo natančen, ob tem pa mora zelo dobro poznati oba jezika. Prevajalec eksperimentira, katera prevedena beseda bi najbolj ustrezala pomenu, ki je zapisan v izvirniku. Pri vseh teh različnih dilemah je lahko v veliko pomoč tudi urednik. Spoznali sva, da je delo prevajalca zelo zahtevno.

Najino dobro poznavanje angleškega in slovenskega jezika je že pred branjem pripomoglo k oblikovanju mnenja, da je angleški vrstni red bolj trden, strukturiran, kot slovenski, kjer večinoma velja pravilo členitve po aktualnosti. Kljub temu se nama je zdela zanimiva tudi ugotovitev, da so nekatere enostavne povedi v angleščini v slovenskem prevodu večstavčne in obratno. Avtorica je v analiziranem tretjem poglavju v večji meri uporabljala večstavčne povedi, kot pa jih je v slovenskem prevodu zapisala prevajalka.

Angleški humor nama je zelo všeč in sva ga pogrešali v slovenskem prevodu, saj v večini primerov ni bil ohranjen. Tudi sami sva se spraševali, kako bi lahko še drugače prevedli šale in jih poskušali narediti zabavnejše tudi v slovenščini, a sva kmalu ugotovili, da se mogoče ravno v šalah vidi iskrica igrivosti angleškega jezika in neverjetni talent pisateljice, ki je mojstrsko predstavila besedne zveze.

5.1 Potrditev hipotez

1. RAZISKOVALNO VPRAŠANJE: Ali so lastna imena bitij v angleškem izvorniku *Wishtree* enaka kot v slovenskem prevodu *Drevo želja*?

1. HIPOTEZA: Lastna imena bitij se ne prevajajo v slovenščino.

Ugotovitev: Ta hipoteza je **delno potrjena**, saj so nekatere imena prevedena, druga pa ne.

2. RAZISKOVALNO VPRAŠANJE: Zakaj so v slovenskem prevodu *Drevo želja* nekatere lastna imena bitij ohranjena v izvorni obliki, nekatere pa ne?

2. HIPOTEZA: Lastna imena bitij so v prevodu *Drevo želja* ohranjena v izvorni obliki, če so splošno znana in razširjena.

Ugotovitev: Hipoteza je **potrjena**, saj se lastna imena bitij prevedejo v primeru, če niso splošno znana in razširjena ali če so za ciljnega bralca pretežka.

3. RAZISKOVALNO VPRAŠANJE: Ali je vrstni red stavčnih členov v angleškem izvorniku *Wishtree* enak kot v slovenskem prevodu *Drevo želja*?

3. HIPOTEZA: Angleške enostavčne povedi (simple sentences) v knjigi *Wishtree* imajo drugačen vrstni red stavčnih členov kot slovenske enostavčne povedi v istoimenskem prevodu *Drevo želja*.

Ugotovitev: Hipoteza je **potrjena**, saj imajo enostavčne povedi (simple sentences) v knjigi *Wishtree* drugačen vrstni red stavčnih členov kot v njenem slovenskem prevodu.

4. RAZISKOVALNO VPRAŠANJE: Ali so šale v angleškem izvorniku *Wishtree* enako zabavne kot v prevodu *Drevo želja*?

4. HIPOTEZA: S prevodom se pomen šal spremeni, humor pa izgubi.

Ugotovitev: Ta hipoteza je **potrjena**, saj ista šala v angleščini nima enakega pomena kot v slovenščini zaradi uporabe besednih iger in humorja, ki je vezan na različno socialno-kulturno okolje.

5.2 Težave pri raziskovanju

Med prebiranjem obeh besedil sva opazili veliko večstavčnih, zapletenih povedi, kar nama je predstavljalo nepremostljiv izziv. Ob teh povedih sva se ustavljali, premišljevali, a sva na koncu ugotovili, da je to za naju prevelika ovira, zato sva le-te izpustili, saj jim nisva bili kos. Tekom cele raziskovalne sva bili ves čas pozorni na čas, ki nama ga je proti koncu začelo zmanjkovati. Ena od težav je bila tudi izbira naslova, saj se nama noben ni zdel pravi.

5.3 Nadaljnje raziskovanje

Drugi vidik, ki bi ga lahko raziskovali, je primerjanje besednih vrst v izvorniku ter prevodu. Če bi raziskovalno nalogo nadaljevali, bi se najverjetneje lotili poglobljenega branja angleške in slovenske slovnice ter njunih podobnosti ter razlik, prav tako pa bi analizirali besedne vrste in njihovo pogostost v angleškem in slovenskem jeziku na osnovi knjige.

6. ZAKLJUČEK

Raziskovalna naloga je vse prej kot lahka, je težka, zahteva veliko truda in časa. S tem poglobljenim delom pa sva se tudi veliko naučili. Kdo bi si mislil, da bo odločanje za naslov, navidezno nekaj preprostega, vzelo toliko časa. Zadnji dan sva nekako uspeli odkriti popoln naslov: *Lost in translation – Izgubljeno s prevodom*. To ni neki »brezvezni« naslov, ampak ima dejansko smisel. Govorjeni jezik je pomemben, pisana beseda pa nam daje vpogled v besedilo in pisateljevo ustvarjalnost, domišljijo in ideje. Med raziskovanjem sva odkrili, da se nekatere stvari, kot so humor in smiselnost šal s prevodom, dejansko izgubijo, saj prevajalci upoštevajo pomen in namen šale in ne prevajajo dobesedno. Posledično mora biti prevajalec zelo prilagodljiv, saj mora zgodbo prenesti v kulturno okolje bralca, a je ne sme prirediti, torej se mora nenehno spraševati, katere besede najbolje opišejo misli avtorja. Že sama slovnica obeh jezikov je različna, kar je razvidno tudi iz stavčnih členov in pogostostjo osebka v angleškem jeziku. A četudi se kaj izgubi, vsebina knjige *Wishtree* ostaja enaka, z igrivostjo in humorjem se teme, kot so rasizem in človeška nestrpnost, rahlo razelektrijo in približajo mlademu bralcu.

Raziskovalna naloga nama je poleg vsebinske raznolikosti omogočila vpogled v strukturo obeh jezikov in lahko rečeva, da sva odkrili nov in zelo privlačen svet.

7. LITERATURA IN VIRI

Literatura in spletni viri

Blaganje, D. In Konte, I. (2005). *Modern English Grammar*. DZS

Etični kodeks. (16. 2. 2024). Pridobljeno s [Etični kodeks - Društvo slovenskih književnih prevajalcev \(dskp-drustvo.si\)](https://dskp-drustvo.si)

Fran.si. (24. 2. 2024). Pridobljeno s <https://www.fran.si/iskanje?View=1&Query=prevajati>

Kastelec, M. (2013). *Priročnik za jezik (stavčna analiza)*. Ljubljana.

Leemeta. (29. 1. 2024). *13 skrivnosti dobrega prevoda (in napake, ki sem jim lahko izognete)*. Pridobljeno s [13-skrivnosti-dobrega-prevoda-Leemeta-SI.pdf](https://www.leemeta.si/13-skrivnosti-dobrega-prevoda-leemeta-si.pdf)

Marek, M. (2021). Kaj je književno prevajanje? *Bukla, brezplačna revija o dobrih knjigah*, 160, 34. Pridobljeno s <https://www.bukla.si/pic/page/Bukla%20-%20naslovnice/Bukla-160.pdf>

Montessori, M. (2007). *The Advanced Montessori Method II*. Montessori-Pierson Publishing Company.

Romih, K. (2013). *Humor in slovenska nacionalna identiteta* (diplomsko delo). Univerza v Ljubljani: Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.

Sentence analysis: Subject, Predicate, Direct object, and Indirect object. (1. 3. 2024). Pridobljeno s <https://theglobalmontessorinetwork.org/resource/elementary/indirect-object-english/>

Slikovni viri:

Drevo želja. [online]. 2024. [1. 3. 2024, 16. 45]. Dostopno na spletnem mestu: <https://www.sanje.si/drevo-zelja.html>

Katherine Alice Applegate. [online]. 2024. [1. 3. 2024, 16.30]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://katherineapplegate.com/about>

Veronika Rot Gabrovec. [online]. 2024. [1. 3. 2024, 16.40]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://arhiv.gorenjski-glas.si/article/20150717/C/150719807/knjiznici-mednarodna-nagrada>

Wishtree. [online]. 2024. [1. 3. 2024, 16.35]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.nytimes.com/2017/09/05/books/review/katherine-applegate-wishtree.html>

8. PRILOGE

8.1 Priloga 1: Interview with Katherine Alice Applegate

1. Where does Katherine Applegate get aspirations for her books?

Book ideas can come from lots of places. Some of my books, like *The One and Only Ivan* or *Odder* were inspired by true stories. I got the initial idea for the *Ending* trilogy when my daughter found the word “endling” on the internet and shared the definition with me. And when I was starting work on the manuscript that would become *wishtree*, I was spending a lot of time staring out of my window at a big, beautiful tree in my courtyard. I knew I wanted to tell a story about kindness and welcoming others, and eventually I put the pieces together and decided that an oak tree would be the perfect narrator.

2. Are there any special reasons why she writes mostly about animals, nature and their relationships to other animals and human beings?

I’ve always loved animals, starting with the gerbils I raised as a young girl! And ever since I wrote my first story in fourth grade, most of my characters have been animals. I blame *Charlotte’s Web* — that’s the first book that got me excited about reading when I was a kid. As I grew older and learned more about myself as a writer, I also realized that I’m often inspired by things that make me angry, or sad. So themes like climate change and animal abuse, which definitely anger and sadden me, seem to naturally find their way into my work.

3. How did she begin her writing career? What was the reason, who motivated her, inspired her?

Before I ever published books using my own name, I was a “ghost-writer” for many books and series in the 1990s. I wrote Sweet Valley Twins books, Little Mermaid and Aladdin and Mickey Mouse books .... In some ways, it was a good way to break into the industry, because it taught me about deadlines and accountability. But I also did it because I was too scared to try to write my own stories. Eventually, I got brave enough to try anyway — and I haven’t looked back since.

4. We noticed that in her book, *Wishtree*, there are quite some idioms and jokes. What did she want to express with them? What is their purpose?

Wishtree has some pretty heavy themes: intolerance, racism, xenophobia. I thought it was important to balance that out with some moments of levity.

5. When Katherine Applegate was writing *Wishtree* and jokes in it, was she ever thinking about how those jokes are going to be translated to other languages?

Fortunately, no — because I know that my amazing translators will do a wonderful job!

6. How did Katherine come up with the names and what they are named after (good smells, first flights, what they are scared of...)?

The animal names came easily, because to me they just make sense. Owls are sensible, so should have sensible names. Possums are easily frightened, so naming those fears may help in overcoming them. And the poor skunks — if I were known for smelling bad, I might want to call myself something like FreshBakedBread, too.

8.2 Priloga 2: Intervju z dr. Veroniko Rot Gabrovec

1. Zanima naju, kakšna je svoboda prevajalca? Koliko si lahko “dovoli” spremeniti stavek?

Prevajalec prevaja jezik v skladu s tistimi pravili, ki vladajo v jeziku, v katerega prevaja. Mora upoštevati vsa slovnična pravila, se pravi skladnjo in tako naprej. Pomeni, da seveda prinese to s seboj gotovo določene spremembe v stavku.

2. Zakaj pride do sprememb pri prevodu stavka?

Besedne zveze so lahko drugačno prevedene. Primer: *leave*, spokajjte. S tem spokajjte sem se jaz kar nekaj časa ukvarjala in je bil predlog moje urednice. Zakaj sem se z *leave* ukvarjala več časa? Dobesedni pomen je *pojdite*. Istočasno je pa tukaj besedna igra. V angleščini, kjer je *leaf*, *leave* ni podobno kot v slovenščini. Jaz sem takrat zelo iskala nekaj drevesnega, nekaj kar bi bilo v zvezi z drevesi, pa se nismo spomnili in je potem prišlo do neke rešitve, ki v slovenščini nima besedne igre. V angleščini ta besedna igra dobro zveni, v slovenščini pa ne. Prevajalec praviloma poskuša najti čim bolj podobno rešitev, a se vedno žal ne da. V angleščini imamo besede, ki se napišejo popolnoma drugače, imajo popolnoma drug pomen pa zvenijo lahko zelo podobno (*humofore*, besede, ki so sinonimi), ki v slovenščini ne delujejo tako. Tukaj ima prevajalec lahko kar težko nalogo.

3. Kaj je treba upoštevati pri prevodu knjige? Katera so pravila, ki jih je treba upoštevati?

Mislim, da vama bo na to najbolje odgovoril Etični kodeks, ki ga ima na svojih straneh Društvo slovenskih književnih prevajalcev: <https://www.dskp-drustvo.si/eticni-kodeks/>.

Ta kodeks velja za prevajalce. Besedilo mora biti zvesto izvirniku. Samo to zvesto kot rečeno, ne pomeni besedo za besedo, ali pa da bi besede dobesedno prevajali, zaradi tega, ker potem v slovenščini ne bi zvenelo naravno. Prevajalec knjige ne more napisati po svoje, ampak lahko najde kakšne določene rešitve. Prevajalec mora najti rešitve tudi sam. Iščemo kreativne rešitve tam, kjer je potrebno, ali iščemo ustreznice, ki so v nekem kulturnem okolju (npr. tikanje in vikanje. V angleščini boste imeli v angleščini pri vikanju *you* v slovenščini pa *vi*).

4. Na spletni strani piše, da delate na oddelku za anglistiko in amerikanistiko. Kaj vas je privedlo do tega, da ste se odločili za prevajanje?

Sem anglistka. Besedila, ki sem jih do zdaj prevedla, so mi bila ponujena. Ta knjiga je bila strašno pri srcu tedanji urednici, založnici založbe Ocean, ki je takrat, ko je iskala prevajalca, razmišljala, komu bi dala prevesti to knjigo. Tisti, ki mu je to ponudila, ni imela časa in potem se je mimogrede spomnila name in sem jaz rekla: "Zakaj pa ne?" Vzela sem knjigo in se lotila prevajanja. Pred tem sem že prevedla knjižice o trolih. Nisem še članica društva slovenskih književnih prevajalcev, mogoče še bom. Moja primarna služba je na Filozofski fakulteti. Prevajanje knjig mi je bil izziv. Knjiga mi je bila ponujena in jaz sem sprejela, ker je knjiga dobro napisana in ima zelo lepo sporočilo in tudi kot učiteljica angleščine, ki imam zelo rada angleški jezik in svoj jezik.

5. Kateri študij moraš opraviti, da lahko postaneš prevajalec?

Takrat ko sem študirala angleščino, je bil tukaj celo oddelek za germanistiko, lahko se je študiralo angleščino in nemščino in to sem takrat študirala jaz. Šele kasneje, ko sem jaz končala, je nastal poseben oddelek, ki se imenuje uradno jezikovno posredovanje, kjer študirajo prevajalci. Praviloma so to ljudje, ki se kasneje odločijo za prevajanje. Prevaja pa včasih lahko tudi kdo, ki ni študiral jezika, ali ker dobro zna ali ker dobro poznajo oba jezika — ciljnega in jezik izvornika, ker se ne prevajajo samo besede, temveč celoten kontekst.

6. Kaj vam je bilo najtežje pri prevajanju knjige *Drevo želja*?

Nekaj zanimivih stvari je bilo. Pri oposumih vem, da sem se zabavala. Gotovo tudi besedne igre, kjer se moraš ustaviti. Ena izmed stvari so bile živali, ker nimamo vseh živali v našem okolju. Več časa sem se ukvarjala, s tistim, kar je bilo vrezano v lubju, ker sem iskala besno besedo. Beseda *Leave*, ki je vrezana v lubje, je beseda, ki se jo zlahka vreže v lubje. To prevesti z nekim listjem ..., mogoče bi še celo našla kakšno rešitev. Nekaj časa sem tudi razmišljala glede imen, ali naj jih pustim, tako kot je "normalno", ali jih naj stisnem. Imena sem stisnila, ker jih je tudi avtorica. Potem je pa bilo vprašanje velikih začetnic, ker v slovenščini velika začetnica sredi besede ni običajna, tukaj sem jih pa dala.

7. Kolikokrat je treba prebrati knjigo, da jo prevedete?

Knjigo sem najprej prebrala. Potem pa sem jo sproti prevajala in si označevala določene strani, kjer so bile stvari, h katerim sem se morala vračati in potem sem še enkrat brala in tudi poiskala kakšne stvari, jih preverila na spletu. Pri drevesih, ki jih v našem okolju ne poznamo, sem zraven dodala latinsko ime.

8. Do kakšne mere lahko dodajaš stvari pri prevajanju?

Včasih človek mora nekaj dodati, da je bralcu knjige jasno. V tem primeru sem zraven drevesa dodala še kratko razlago in latinsko ime.

9. Koliko časa vam vzame za prevod ene knjige?

Na žalost se ne spomnim več. Nikoli ne grem samo za eno uro prevajati, ker se želim poglobiti knjigo, v stil pisanja, v jezik, v pripovedovalca. Sem pa svoj prevod brala spet z izvornikom pri roki, tudi pregled lektoričnih popravkov in predlogov je potekal ob vpogledih v izvornik.

Naknadno je prišlo še elektronsko pismo ge. Veronike Rot Gabrovec

Dragi Jana in Elza,

lepo vaju je bilo spoznati.

Včeraj sem se kar takoj spravila k brskanju po svoji arhivirani elektronski pošti in po starih različicah prevodov, poiskala sem tudi povezavo na kodeks prevajalcev, ki sem ga včeraj omenjala. Bojim se, da bi sicer utegnila pozabiti na svojo obljubo ...

Takole:

1. Spraševali sta me, kaj vse si lahko prevajalec privošči, česa pa ne. Mislim, da vama bo na to najlepša odgovoril Etični kodeks, ki ga ima na svojih straneh Društvo slovenskih književnih prevajalcev: <https://www.dskp-drustvo.si/eticni-kodeks/> Videli bosta, da je omenjeno marsikaj, o čemer smo se včeraj pogovarjale.

2. Pogovarjale smo se o občasni zadregi pri iskanju ustreznih izrazov. Med svojimi zapiski sem našla kratek pisni pogovor s svojo lektorico v zvezi z odlomkom, kjer se drevo z Bongo pogovarja o šalah in Bongo reče "Corvids don't give a flying tail feather about height". Drevo pa potem pristavi: "Corvids" is a fancy name for birds like crows, ravens, jays, and magpies. Bongo says she's too classy for a label as common as "crows".

Izraz 'corvid' izhaja iz latinščine. Sicer ni beseda, ki bi bila v rabi zgolj v zelo ozkem krogu strokovnjakov, še vedno pa je bistveno manj običajna kot npr. *crow* (prav zato drevo pravi, da je 'fancy'). V slovenščino se prevaja kot 'vrani' - to mi je sprva tudi predlagala lektorica, ker se je, tako vsaj predvidevam, bala, da bo moj izraz *corvidae* za mlade bralce pretežek.

In zakaj sem sama predlagala latinski izraz (ki je potem tudi ostal v knjigi, »Me *corvidae* se požvižgamo na velikost,« je rekla Bongo)? Če bi napisala 'Mi vrani se ...', bi po eni strani prišlo skoraj do prekrivanja imena družine (*vrani*) in imena vrste ptic (*vrane*). Poleg tega to ne šlo skupaj z naslednjim stavkom, namreč, da je Bongo pač preimenitna za banalen izraz 'vrane'. Morala sem torej najti nekaj, kar bi bilo (ornitološko) pravilno, obenem pa ne preenostavno.

Mimogrede, ker sta ostrega očesa, sta najbrž videli tudi izraz, ki ga Bongo priredi tako, da pritiče pticam (in je obenem vljudnejši kot pogosto slišana pogovorna različica), namreč 'don't

give a flying tail feather'. No, v slovenščini Bongo uporabi dostojno različico, ki je žal brez perja, vključuje pa žvižganje (kar počno marsikatere ptice).

3. Videla sem, da sem pri ponovnem branju svojega prevoda ponekod popravljala izraze, da sem se izognila ponavljanju. Če je namreč ponavljanje namensko (ker recimo avtor, avtorica s ponavljanjem struktur stilistično obarva besedilo), potem ga je seveda potrebno obdržati. Če pa v izvirniku izraz ni ponavljan zaradi posebnega učinka oziroma namena, v slovenščini pa obstaja več ustreznic, pogosto ni nuje, da bi prevajalec uporabil eno in isto besedo. Tako vidim, da sem se skušala izogniti večkratni rabi 'varnega zavetja' - enkrat sem ga npr. naknadno spremenila v 'zatočišče'.

4. Spraševali sta me, kolikokrat sem prebrala knjigo. Še vedno vama ne znam odgovoriti, ker se ne spomnim - sem pa svoj prevod brala spet z izvirnikom pri roki, tudi pregled lektoričnih popravkov in predlogov je potekal ob vpogledih v izvirnik. (Vidim, ker imam v svojih zapiskih citate iz originala.) Vem, da je tudi urednica ob branju prevoda brala izvirnik.

5. Spraševali sta me o ločilih. Vem, da sta mislili na klicaje, pomišljaje in tropičja (menda smo govorile o pogostosti rabe v slovenščini in angleščini in tudi o željah lektorjev). Nekaj, česar pogosto ne opazimo in kar za vajino raziskovalno nalogo morda ne bo nujno pomembno, vseeno pa je mogoče zanimivo: če pogledata točko 2 (kjer sem pisala o vranih), lahko opazita, da sem pri angleških citatih uporabila drugačne navednice (“ ”) kot pri slovenskih (»«). :-)